VERSLAG van de hybride vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen, Water en Wonen op 25 januari 2023

Voorzitter:
mevrouw S.F. van Ulzen

Namens GS aanwezig: de heer ir. H.P. van Essen, de heer ir. R.G.H. van Muilekom, mevrouw drs. W.R.C. Sterk

Aanwezig: mevrouw T. de Boer (GroenLinks, digitaal), mevrouw E. Broere-Kaal (BVNL, digitaal), mevrouw M. van Elteren (GroenLinks), de heer H. Essabiri (DENK), mevrouw J. van Gilse (VVD), mevrouw N. Haan-Mourik (ChristenUnie), de heer H. de Harder (ChristenUnie), de heer V. Janssen (VVD), mevrouw M. de Jong (GL), mevrouw H. Keller (PvdD), de heer K. de Heer (ChristenUnie), mevrouw M. Hoek (50PLUS), mevrouw T. Koelewijn-Koelewijn (CDA), mevrouw A. Krijgsman (PvdA), mevrouw Lejeune-Koster (PvdA, digitaal), mevrouw O. de Man (VVD), de heer G. Mulder (PvdA, digitaal), mevrouw H. Rikkoert (ChristenUnie), de heer A. van Schie (VVD), de heer T. Schipper (SP, digitaal), de heer W. van der Steeg (PvdD), mevrouw M. Stegenga (CDA), mevrouw L. Veen (D66, digitaal), mevrouw M. De Widt (D66), de heer W. Wolting (ChristenUnie)

Van ambtelijke zijde aanwezig:
De heer N. Nellestijn (commissiesecretaris), de heer drs. F.H.M. Kools (commissiegriffier), mevrouw A. Vernooij (Notuleerservice Nederland, digitaal)

---

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Van Ulzen, opent de vergadering en heet de aanwezigen en degenen die via Teams deelnemen of meeluisteren welkom bij deze laatste reguliere RGW-vergadering in deze Statenperiode die ook haar laatste vergadering zal zijn.

Er is een afmelding ontvangen van de heer Hazeleger (SGP). Een kaart voor hem zal rondgaan ter ondertekening. Ook is een afmelding ontvangen van de heer Dinklo (JA21).

2. Vaststellen agenda

De voorzitter meldt dat er 8 bespreekpunten zijn en 4 rondvragen voor gedeputeerde Sterk. Daarom zullen de rondvragen aan bod komen voor de bespreekpunten van gedeputeerde Sterk.

Gedeputeerde Van Muilekom zal de vergadering om 11.30 uur moeten verlaten wegens een dringende verplichting elders.

Mevrouw Van Elteren richt het woord tot mevrouw Van Ulzen in verband met haar afscheid als voorzitter. Namens de hele commissie dankt zij haar voor het voorzitterschap. Mevrouw Van Ulzen was als voorzitter duidelijk, streng als nodig, maar vriendelijk en bij voorkeur met wat humor als daar ruimte voor was. De voorzitter wordt een bosje bloemen overhandigd.

De voorzitter dankt de commissie op haar beurt en meldt dat er Domtorentjes voor de commissieleden liggen als bedankje van de griffie en de voorzitter.

De voorzitter concludeert dat de commissie akkoord is met de voorgestelde agenda.

3. Mededelingen

Gedeputeerde Van Muilekom heeft 2 mededelingen:

- In oktober 2022 is met minister De Jonge afgesproken dat de komende negen jaar 83.500 woningen worden gebouwd. In de regio is dit verdeeld in drie woondeals: U16, regio Amersfoort en Foodvalley. De laatste wordt gedeeld met Gelderland. In de woondeals komt het betaalbaar wonen nadrukkelijk aan bod en het blijkt dat corporaties ook meer kunnen en willen. De verwachting is dat de woondeals medio februari afgerond zullen zijn. De commissie zal hierover worden geïnformeerd.

Mevrouw Koelewijn vraagt of de marktpartijen er ook van doordrongen zijn dat betaalbaar moet worden gebouwd.

Gedeputeerde Van Muilekom merkt dat corporaties in twee derde van de gevallen meetekenen. De marktpartijen willen wel meedenken, maar realiseren zich ook dat bouwen voor het lagere segment minder inkomsten genereert. Op dit moment hebben beleggende partijen een twijfelende houding.

Mevrouw De Haan zegt dat de ChristenUnie de ambitie voor betaalbaar wonen heel belangrijk vindt en zij pleit ervoor dat de provincie er heel scherp op ziet dat het ambitieniveau hoog blijft.

Gedeputeerde Van Muilekom wijst erop dat de ambities ook terugkomen in het regionale programma.

Mevrouw Hoek vraagt wat de reactie is van de gedeputeerde op berichtgeving dat corporaties steeds minder bouwen en dat dit steeds meer wordt overgelaten aan de markt. Onlangs is het voorstel aangenomen om de bouw van 50 woningen buiten de rode contour mogelijk te maken, maar gemeenten verzoeken om meer woningen buiten die contour te bouwen. Spreker vraagt om een reactie van de gedeputeerde op die twee punten.

Gedeputeerde Van Muilekom stelt dat dit laatste in regionaal programmeren aan de orde komt. Ook marktpartijen mogen sociale huurwoningen bouwen, maar in de definities worden wel randvoorwaarden opgenomen dat dit de komende decennia sociale huurwoningen moeten blijven. Op dit moment worden corporaties door gemeenten ook steeds meer in positie gebracht.

- Er is een uitnodiging verstuurd van het platform Wonen voor de bijeenkomst Betaalbaar Wonen op 8 februari a.s. Hiervoor zijn mensen van het Rijk, beleggers, corporaties, marktpartijen et cetera uitgenodigd om gezamenlijk het vraagstuk te benaderen. De commissie is hiervoor van harte uitgenodigd.

Gedeputeerde Sterk heeft in de vorige commissie toegezegd dat er juridische informatie zou komen uit Noord-Brabant en Gelderland over het compenseren op voorraad van bomen en natuur. De informatie heeft de commissie inmiddels bereikt.

Mevrouw De Haan vraagt of de gedeputeerde de mededeling kan toelichten.

Gedeputeerde Sterk memoreert dat twee gebieden zijn aangewezen waarover is afgesproken om vooraf NNN-natuur te compenseren. In de vergadering is aangegeven dat dit al gebeurt in Noord-Brabant en Gelderland en de juridische informatie over hoe het hier is gedaan, zou naar de commissie worden gestuurd. Dat is vlak voor de commissievergadering gebeurd.

Gedeputeerde Van Essen heeft 2 mededelingen:

- Recentelijk hebben GS bij de rechtbank beroep ingesteld tegen de door de gemeenteraad eind vorig jaar vastgestelde bestemmingsplannen De Vecht en rondom de Vecht, omdat de gemeenteraad bij het vaststellen hiervan een aantal amendementen heeft vastgesteld die in strijd zijn met in de interim-Omgevingsverordening opgenomen regels voor bescherming van het landschap. Dit gaat in het bijzonder over het afmeren van vaartuigen met een ruimere afmeting dan volgens de Omgevingsverordening is voorgeschreven. De uitspraak van de rechtbank zal worden gedeeld met de commissie.
- In september 2022 hebben PS het kader van de regionale programma's Wonen en Werken vastgesteld en de afgelopen maanden is samen met de gemeenten en regio's gewerkt aan de drie regionale programma's die binnenkort opgeleverd zullen worden. De verwachting is dat medio februari het provinciaal programma in ontwerp door GS wordt vastgesteld. Hierover zal de commissie worden geïnformeerd en het zal ter visie worden gelegd. Regio's Amersfoort en U10 hebben inhoudelijk stevige programma's en voor Foodvalley moet de verstedelijkingsstrategie worden uitgewerkt. De plancapaciteit voor de provincie als geheel heeft voldoende locaties om tot 130% te komen tot 2030. Conform het kader wordt nadrukkelijk op betaalbaarheid gestuurd en de ambitie om naar twee derde betaalbaarheid te groeien. Ook is opgenomen om soms tot meer dan 50 woningen over de grens te bouwen. In lijn met vastgesteld beleid is het overgrote deel van de woningbouwlocaties binnenstedelijk. Gemeenten zijn daarvoor nog steeds heel veel mogelijkheden.
  Qua werken is gekozen voor een regionaal bedrijventerrein. Er is een locatie in beeld en hiervoor zal een apart Statenvoorstel volgen.
  Een van de woningbouwlocaties is de Kersenweide in Bunnik en naar aanleiding van de motie van PS rond de mobiliteitstoets heeft GS met de gemeenten bekeken hoe de gewenste 1200 woningen mogelijk zijn waarbij de drukte op de N229 beheersbaar blijft. Met de gemeente zijn daarover goede afspraken gemaakt waarbij in het bestemmingsplan aanvullende inzet op fietsmaatregelen wordt opgenomen. Voor de wijk zal de parkeernorm substantieel worden verlaagd en het aantal sociale woningen worden verhoogd, waarmee het totaal 70% betaalbaar voor deze wijk zal zijn. Daarmee zijn we met deze gemeente tot overeenstemming gekomen.

Mevrouw Koelewijn vraagt wanneer het statenvoorstel regionale bedrijventerrein wordt verwacht en aan welke locatie wordt gedacht.

Gedeputeerde Van Essen wil hier op dit moment geen uitspraken over doen, omdat dit met het college is besproken en hij niet weet in hoeverre de raad hiervan op de hoogte is. Zodra de regionale programma's definitief zijn, komt deze informatie naar PS met een apart Statenvoorstel.

De heer Van Schie vraagt wanneer het regionaal programma naar de PS komt.

Gedeputeerde Van Essen stelt dat het ontwerpprogramma door het zittende college van GS wordt vastgesteld. Het is aan de commissie wanneer zij dit ontwerp wil bespreken. Spreker oppert dat het presidium daarnaar wil kijken. Het definitieve programma wordt na de verkiezingen vastgesteld.

4. Ingekomen stukken RGW

De voorzitter meldt dat de heer De Heer van ChristenUnie een technische vraag heeft gesteld, maar nog een aanvullende vraag heeft.

De heer De Heer legt uit dat het erom gaat dat belangrijke stukken niet worden opgenomen bij ingekomen stukken, maar met een klein memo ter informatie worden aangeboden.

Gedeputeerde Sterk wijst erop dat het niet om een notitie gaat van GS. Zij zal bekijken hoe dit soort informatie beter onder de aandacht van PS gebracht kan worden.

5. Verslag van Statencommissie Ruimte, Groen en Water/Wonen

De voorzitter meldt dat er geen wijzigingsvoorstellen zijn ontvangen.

Het verslag wordt vastgesteld.

6. Termijnagenda en lijst moties RGW

De voorzitter deelt mee dat PvdD twee vragen heeft gesteld die in het SIS staan.

Gedeputeerde Sterk meldt naar aanleiding van de provinciale regeling om de toegenomen drukte in natuurgebieden op te vangen, dat in samenwerking met Natuur en Recreatie een opdracht wordt geformuleerd ter voorbereiding op de meervoudige aanbesteding om de eerder gedane toezeggingen te verkennen. De planning hiervoor is het vierde kwartaal 2023.
De beantwoording van de vraag van de heer Van der Steeg over de tussenstand van de Utrechtse waterlichamen wordt op zijn verzoek opgenomen in de termijnagenda.(**T**)

7. Memo Vinkeveense Plassen

De voorzitter meldt dat de gedeputeerde eind vorig jaar PS in een informatiesessie heeft bijgepraat over de stand van zaken, vooral met het oog op het ontwerpbestemmingsplan. Tijdens die sessie is vanuit de commissie gevraagd om dit dossier vandaag terug te laten komen, zodat het politieke gesprek hierover kan worden gevoerd. Hierover heeft de gedeputeerde nog een memo gestuurd.

Er hebben zich twee insprekers gemeld:
Mevrouw Smit namens Vereniging Groene Venen
De heer Pijning namens Stichting de Kleine Natuur

Mevrouw Smit zegt dat de basis van haar inspraak het concept-ontwerpbestemmingsplan van oktober 2022 is, naar aanleiding waarvan op 7 november een kritische schriftelijke reactie naar de gemeente is gestuurd. De combinatie van natuurwaarden, recreatief gebruik en de circa 1800 illegale huisjes maakt het opstellen van het bestemmingsplan tot een complexe opgave. Tot nu toe ontbreekt de informatie nog om te kunnen vaststellen of de 10 ha. natuur die de gemeente nu ter compensatie in het gebied Het Meertje voorstelt, kwalitatief en kwantitatief voldoende is. Het is de wens om het hele gebied rond het Meertje te beschermen en te gebruiken als compensatie. De bebouwingsmogelijkheden in de diverse in het plan aangewezen zones 3 vormen een potentiële bedreiging voor de natuurkwaliteit van Botshol en andere delen van de plassen NNN-gebied. In dit kader wordt gewezen op de recente rijksopgave om onder andere de natuurwaarden te versterken en de stikstofdepositie te beperken. De Groene Venen beschikt niet over het verzoek om ontheffing van de gemeente op het verbod van verstedelijking. De gemeente stelt dat dit verbod de vaststelling van het bestemmingsplan onevenredig belemmert. De vereniging heeft de gemeente meermaals op de hoogte gesteld van de ongewenste ontwikkelingen op de plassen en de Groene Venen vertrouwt op een zuivere belangenafweging door GS, ook met name in verband met precedentwerking. Alle eigenaren van bestaande en nieuwe huisjes zullen een vergunning moeten aanvragen die moet worden getoetst. Vervolgens zal de uitvoering van de vereiste aanpassingen gecontroleerd en gehandhaafd moeten worden. Een haalbaar en uitvoerbaar handhavingsplan met bijbehorende

begroting en dekking ontbreekt nog. Om de KRW-doelen te bereiken, is het zeer belangrijk om in het gebied meer natuurvriendelijke oevers in te passen en ook vissenbossen te creëren. Het is volgens de KRW-richtlijn verboden om afvalwater van boten en huisjes rechtstreeks in de plassen te lozen. De gemeente denkt dit verbod op te kunnen lossen door in de verleende vergunningen de verplichting op te nemen om gebruik te maken van een vuilwaterophaalsysteem. Vooralsnog is dit voor zover bekend nog slechts een idee.

De heer Pijning gaat in op het nieuwe conceptplan verstedelijking van het gebied De Plassen, volgens de stichting het begin van meer ellende in dit gebied. Overal in het gebied bebouwing toestaan, zal een enorme natuurcompensatie vragen en het is nog niet duidelijk of de door de gemeente aangewezen compensatie voldoende zal zijn. In het Arcadisrapport wordt overal melding gemaakt van het feit dat natuurzones om de Botshol heen belangrijk zijn. De stichting pleit al jaren voor een grote natuurzone, zonder bebouwing, grenzend aan de Botshol. De gemeente stelt voor om in de zone waar geen bebouwing toegestaan zou worden, wel bebouwing toe te staan, maar ter compensatie een lagere nokhoogte toe te staan en 5% minder bebouwingsoppervlak toe te staan op de eilandjes. De natuur heeft echter rust nodig en geen menselijke aanwezigheid op de legakkers, zeker niet in de nacht. Het rapport pleit er ook voor om overgangszones van water naar land te creëren, maar deze ontwikkeling wordt door de gemeente tegengewerkt. Door verhuur per nacht mogelijk te maken, is er een verdienmodel ontstaan voor de legakkereigenaren. Het hele seizoen zijn dag en nacht vervuilende scheepvaart, open lozingen van toiletten, houtvuren, vuurwerk, elektronisch versterkte muziek en agressie zichtbaar. Het is moeilijk te handhaven in het gebied waar geen verlichting is, maar waar heel veel mensen aanwezig zijn in het seizoen. Hoewel in het huidige bestemmingsplan geen bebouwing is toegestaan, zijn er rond de 1800 bouwsels ontstaan en de laatste decennia is er geen handhaving geweest. GL hebbedn voorgesteld om vanuit provinciale middelen legakkers aan te kopen om hier natuur te ontwikkelen. De gedeputeerde is hier nog niet op ingegaan. Ook uit andere fondsen en middelen zouden aankopen voor natuurbehoud gedaan kunnen worden.

Vragen commissie

Mevrouw Stegenga vraagt wat de insprekers zouden adviseren met betrekking tot de bebouwing. Uit de informatiesessie heeft zij begrepen dat de legakkers zakken en dat er maatregelen nodig zijn om ze voor de toekomst te behouden. Zij is benieuwd hoe dit in verhouding staat tot de beschoeiing waarover de heer Pijning sprak.

Mevrouw Smit zou meer zonering adviseren met betrekking tot bebouwing. Er waren in het verleden meer zones 3 waarvoor duidelijk minder bebouwings- en recreatievoorzieningen mogelijk waren. Wat betreft de beschoeiing denkt zij dat met name bij de zandeilanden de oevers beter beschermd kunnen worden. Bij de andere legakkers is het lastig, maar hier is het ook mogelijk om de oevers natuurvriendelijker in te richten en hiervoor zijn plannen door particulieren ingebracht.

De heer Van der Steeg heeft begrepen dat De Groene Venen de gemeente bij herhaling heeft gewezen op ongewenste ontwikkelingen in het gebied. Wat is hierop de reactie vanuit de gemeente geweest?

Mevrouw Smit zegt dat de vereniging zeker twee nota's heeft opgesteld met foto's en informatie over de illegale ontwikkelingen, maar zij herinnert zich eigenlijk geen reactie. In een aantal gevallen is een concreet verzoek om handhaving gedaan en ook dit heeft niet tot succesvolle reacties geleid.

Mevrouw De Jong vraagt welke andere maatregelen er zijn om de natuur van de Plassen en het gebied van de legakkers te bevorderen en te verbeteren. Een tweede vraag is of mevrouw Smit ideeën heeft over Het Meertje.

Mevrouw Smit stelt dat de natuurwaarden in ieder geval beschermd kunnen worden door de compensatie en door handhaving kwalitatief en kwantitatief heel goed in te zetten. Groene Venen zou graag adviseren over de inrichting van het te compenseren gebied in Het Meertje dat zich zeer goed leent voor compensatie.

De heer Pijning wijst erop dat Het Meertje al natuurgebied is.

Mevrouw Hoek vraagt of er een idee is over hoe de bebouwingen tot stand zijn gekomen. Een tweede vraag is wat nog wel toestaan zou kunnen worden.

Mevrouw Smit kan desgevraagd de nota's met foto's die aan de gemeente zijn gestuurd, doorsturen. Zij vermoedt dat alle bouwsels illegaal zijn. In het proces van het bestemmingsplan is een peildatum vastgesteld door de gemeenteraad. Volgens haar is dit 2018. Alles wat voor deze periode is gebouwd, wordt gelegaliseerd en alles na deze periode wordt niet gelegaliseerd. De vereniging legt zich neer bij de zones 1 en 2, maar zone 3 is cruciaal en hier pleit De Groene Venen voor wijzigingen in de criteria.

De heer Pijning voegt hieraan toe dat het uitbaten van een huisje op een eilandje tegengegaan zou moeten worden. Dit geeft overlast, doordat hier grote groepen heengaan om feest te vieren.

Gedeputeerde Van Essen geeft een korte inleiding. Uit de informatiesessie zijn veel van de aandachtpunten van de insprekers aan de orde geweest en deze komen ook terug in de memo: kwalitatief, kwantitatief en samenhang van het NNN-gebied, de handhaafbaarheid is belangrijk en het onderdeel van verhuur. Aan de gemeente zijn deze punten ook meegegeven.

Commissie

Mevrouw De Jong constateert dat het antwoord op technische vragen het beeld bevestigt dat de legalisering van de bebouwing de prijzen zal opstuwen en helemaal als verhuur wordt toegestaan. De argumenten in de informatiesessie dat verhuur geen probleem hoeft te zijn voor onderhoud en bescherming van de natuur en de rust hebben GL niet overtuigd. Het verbieden van verhuur is in eerdere stadia van de planvorming genoemd, maar lijkt nu niet meer aan de orde. Waarom niet? Het is goed dat de eigenaren bijdragen aan de versterking van de natuur in het Plassengebied zelf, maar het is de vraag hoe en of dit te handhaven is. Wat vindt GS van de voorstellen van GL van geen bebouwing in zone 3 en het aanbrengen van rustzones rond de Botshol en Demmerik? Mevrouw De Jong vraagt zich af hoe legalisering kan worden toegestaan en recreatie een plaats krijgt en de natuur tegelijkertijd wordt verbeterd.

Mevrouw Van Gilse dankt voor de informatiesessie waarin de meeste van haar vragen zijn beantwoord. De KRW-toets is nog niet geborgd. Wat zijn hiervan de gevolgen? De VVD is blij dat er gelijke rechten komen voor alle eigenaren binnen de zone en steunt de plannen van de wethouder en de gedeputeerde en de verhuurmogelijkheden van de legakkers. Op deze manier kan iedereen genieten van dit mooie gebied en indien excessen optreden, kan altijd worden gehandhaafd.

Mevrouw Stegenga heeft begrepen dat de gemeente handhaving zelf ook een belangrijk aandachtspunt vindt en dat dit ingewikkeld is. Hoe kijkt gedeputeerde aan tegen de wijze waarop de criteria nu lijken te worden geformuleerd en hoe handhaving hierop kan plaatsvinden? Een andere vraag is hoe de provincie zelf de kwalitatieve meerwaarde bij Het Meertje beoordeelt.

Mevrouw De Widt heeft in de beantwoording van technische vragen van GL gelezen dat wordt onderzocht of legakkers in publiek eigendom kunnen komen. Wordt ook overwogen om meer legakkers in publiek eigendom te krijgen? Uit het Arcadisrapport blijkt dat zone 3 belangrijk is voor de natuur en het helpt onvoldoende om alleen kleinere bebouwing toe te staan en dit geldt ook voor de zuidelijke zone rondom de Geuzensloot. Een wat steviger insteek zou meer tegemoetkomen aan de meerwaarde-eisen die de provincie zou moeten stellen in dit waardevolle gebied.

Mevrouw Lejeune is blij met de constructieve samenwerking tussen de gemeente Ronde Venen en de provincie Utrecht. PvdA deelt de zorgen van de insprekers en hoort deze ook bij de andere fracties. Deze zorgen betreffen de omvang van de bebouwing, hoe dicht deze bij de natuur komt en ook de overlast die dit veroorzaakt. Terecht heeft de inspreker erop gewezen dat de kwaliteit van het NNN-gebied niet achteruit mag gaan, maar zelfs versterkt moet worden en dit onderdeel is voor de PvdA niet onderhandelbaar. Waarom denkt gedeputeerde dat met de mogelijkheden voor verhuur er de komende jaren wel gehandhaafd kan worden? De vraag is waarom verhuur moet worden toegestaan en het niet kleinschalig kan blijven voor eigenaren om te recreëren. Tot slot sluit mevrouw Lejeune zich aan bij de vraag van CDA over de meerwaardebenadering.

De heer De Heer memoreert dat de ChristenUnie eerder heeft geprobeerd om de patstelling in Vinkeveen te doorbreken om dit probleem op te lossen met € 400.000. Dit voorstel is destijds niet overgenomen en nu is het probleem groter dan ooit. Waarschijnlijk is de enige manier om de patstelling te doorbreken dat eigenaren van legakkers rechten hebben in ruil voor de plicht om de legakkers te onderhouden. ChristenUnie is het eens met de koerswijziging om de spelregels te veranderen om het behoud van het legakkerlandschap veilig te stellen, maar er moet voor gewaakt worden dat het probleem niet groter wordt door verhuur van huisjes toe te staan. Door dit te doen, krijgen de legakkers een hoogeconomische waarde en wordt de rode loper uitgelegd voor een verdienmodel van ecotoerisme. De vraag is of een verbod op overnachten en verhuur kan worden vastgelegd in de ontheffing.
Een tweede aandachtspunt is de grote onzekerheid rond de meerwaardebenadering en de natuurcompensatie. Het is daarom goed dat de evaluatie op de eerstvolgende RGW-vergadering wordt besproken. De natuurcompensatie in Het Meertje moet nog worden uitgewerkt. Uit het Arcadisrapport blijkt dat er winst geboekt kan worden door in de Plassen ondiepe zones te creëren, en door verlandingsvegetatie, maar dit is niet gemakkelijk. GS worden opgeroepen om de uitwerking van de natuurcompensatie in Het Meertje zeer kritisch te volgen en goed te kijken naar de kwalitatieve meerwaarde. De heer De Heer onderstreept de oproep van de inspreker voor een bufferzone rond de Botshol en voor meer beperkingen dan in de rest van het gebied. Ook is

een goed handhavings- en vuilwatersysteem nodig. De verbinding tussen het Naardermeer en de Nieuwkoopse Plassen is officieel geschrapt, maar het is goed om deze weer boven tafel te halen. Spreker vraagt of de peildatum van 2018 klopt en of kan worden ingeschat hoeveel stikstofruimte er nodig is voor de bouw van 1800 illegale natuurhuisjes?

De heer Dercksen zegt dat iedereen zich aan de regels dient te houden en het zou mooi zijn als de overheid het goede voorbeeld geeft. Hij dankt de insprekers voor hun bijdrage.

De heer Van der Steeg verwijst naar het filmpje bij de stukken dat goed in beeld brengt waar de spanning zit: Hoe wordt de historische structuur van de legakkers behouden en hoe gaat dit samen met recreatie en natuur? Met 1850 illegale bouwsels en de mogelijkheid om deze eventueel te verhuren, is “een camping zonder regels” – zoals de inspreker het heeft verwoord - een reëel gevaar. Ook PvdD vraagt of de mogelijkheid van verhuren kan worden geblokkeerd. Legaliseren onder voorwaarden lijkt een oplossing voor het behoud van de legakkers, maar het is de vraag of de natuur hierbij gebaat is. De meerwaardebenadering is nog onvoldoende uitgewerkt en ook nog niet geborgd en dit geldt ook voor de KRW-doelstellingen. Hoe wordt geborgd dat de vuilwaterboot ook daadwerkelijk zal worden gebruikt? Het feit dat de illegale bouwsels überhaupt mogelijk zijn geweest, zijn al reden voor weinig vertrouwen in de gemeente De Ronde Venen. Waar zit de kwaliteitswinst voor de natuur in dit dossier? GS wordt nadrukkelijk aangespoord om het natuurdossier in deze casus te bewaken. Dit betekent een zienswijze als de gemeente niet levert en voor PvdD geldt dat dan ook geen ontheffing wordt verleend voor het verstedelijkingsverbod.

De heer Schipper is ook bezorgd over hoe de handhaving wordt geborgd. Voor het overige sluit hij zich aan bij PvdA, ChristenUnie en PvdD.

De heer Van den Dikkenberg vraagt zich af hoe de situatie ooit zo uit de hand heeft kunnen lopen. Het zal nog veel verder uit de hand lopen als oogluikend wordt toegestaan dat nu ook gebouwd mag worden in gebieden waar dit nu niet is toegestaan. Aanvullend op de PvdD stelt hij voor om ook te kijken naar de bootjes die naar de kade varen en hoe dit qua stikstofruimte moet worden geregeld. De meeste zorg gaat uit naar handhaving. Het is niet aannemelijk dat de boa’s kunnen toezien op de juist hoeveelheid inheemse beplanting.

Mevrouw Hoek sluit zich aan bij ChristenUnie, PvdD en SGP. Tijdens een werkbezoek van een aantal jaar geleden heeft een boa aangegeven dat het handhaven niet zonder gevaar was. Zij noemt het te gek voor woorden dat het aantal illegale bouwsels zo uit de hand heeft kunnen lopen en 50PLUS vindt dat in ieder geval de illegale huisjes moeten verdwijnen. Bij de Vinkeveense Plassen speelt de korte golfslag en mevrouw Hoek vraagt hoe groot de kans is dat Vinkeveen in de Plassen zal verdwijnen, omdat de kade wordt beschadigd. Wordt deze kade in het project gemonitord?

GS

Gedeputeerde Van Essen herkent de patstelling waarover de ChristenUnie heeft gesproken en het doel is om deze met alle belanghebbenden te doorbreken. De huidige situatie is onwenselijk en er moet zicht komen op een duurzame toekomst voor de Vinkeveense Plassen, met een versterking van de natuur, ruimte voor recreatie, schoon water en door maatregelen die in de praktijk toepasbaar zijn. De legakkereigenaren zijn ook nodig om de legakkers te behouden en het is moeilijk om natuur, recreatie, gebruik en eigendom los te trekken. Daarom ligt een vorm van legalisatie voor de hand waarbij de vraag is in welke mate en op grond waarvan wordt gelegaliseerd en wat ervoor terug wordt gevraagd en dat dit wordt geborgd.
De zone rond Botshol is vanuit natuuroogpunt een zone die extra aandacht vraagt. Hier bevindt zich ook een aantal legakkers in eigendom van overheden en dit biedt mogelijkheden voor de natuur en versterking van de corridorfunctie. Het bestemmingsplan is een bevoegdheid van de gemeente De Ronde Venen, maar dit wordt wel aan het beleid van de provincie getoetst en hierbij is met name de legalisatie van belang. Als het verstedelijkingsverbod niet wordt ingezet, betekent dit dat niets wordt gelegaliseerd, omdat met elke legalisatie een ontheffing van het verstedelijkingsverbod wordt gevraagd. De provincie denkt dat hier wel gebruik van moet worden gemaakt, maar wel als onderdeel van een plan dat handhaafbaar is en waarin de eerder genoemde zaken zijn geborgd. Over het verstedelijkingsverbod wordt pas een besluit genomen als er een plan ligt dat zicht geeft op handhaving.

De heer Van der Steeg heeft bedoeld dat er geen ontheffing moet zijn als de gemeente De Ronde Venen niet levert qua borging. Ook hij ziet wel kansen en (on)mogelijkheden om de legakkers te behouden.

Gedeputeerde Van Essen zegt dat dit ook de mening van GS is. Hij wijst erop dat het gebied ook echt een recreatieve functie heeft. Het Meertje is op dit moment NNN-agrarisch en het is nodig om kwantitatief tot meerwaarde te komen. Voor de kwalitatieve kant is echter meer nodig. Alle legakkereigenaren moeten op hun legakker een stuk natuur met inheemse begroeiing inrichten. Hoewel GS een aantal suggesties hebben gedaan, zal de gemeente voor handhaving hiervan met een voorstel moeten komen.

Mevrouw Hoek vraagt hoe in het kader van veiligheid wordt omgegaan met de verdronken legakkers aan de kant van de N201.

Gedeputeerde Van Essen weet het antwoord op deze vraag niet en hij weet ook niet of dit in het bestemmingsplan geborgd zou moeten worden. Hij zal de opmerking meenemen en schriftelijk beantwoorden (**T)**.

Mevrouw Stegenga stelt dat in het kader van de samenwerking en wederzijdse belangen van de legakkereigenaren de gemeente een serieuze partner is, met name wat betreft de handhaving. In het begin zal er waarschijnlijk een piekbelasting zijn in dit opzicht kan de provincie hierbij wellicht ondersteuning bieden. Zij zou het woord ondermijning als aandachtspunt willen meegeven. Als tip voor de gemeente zou misschien gehandhaafd kunnen worden door middel van drones.

Gedeputeerde Van Essen bevestigt dat suggesties van drones en luchtfoto's inderdaad zijn genoemd.
Het is niet wenselijk dat een overmatig gebruik van bouwsels zal plaatsvinden en er bestaat een risico dat op het moment dat brede verhuur wordt toegestaan, dit de handhaafbaarheid lastig kan maken. Dit is ook meegegeven aan de wethouder. Een verbod op overnachten zou ook de eigenaren zelf treffen en het is de vraag of dit realistisch is.
De KRW-toets is een belangrijk aandachtspunt en op dit moment wordt onderzocht of de KRW-doelen voldoende worden behaald.

Mevrouw Van Gilse is met name benieuwd wat de gevolgen zouden zijn als de toets niet voldoende blijkt te zijn.

Gedeputeerde Van Essen stelt dat het gebied aan de KRW-doelen zal moeten voldoen.

Mevrouw Van Gilse vraagt of in het geval de toets onvoldoende is, dit betekent dat het hele plan niet doorgaat.

Gedeputeerde Van Essen zegt dat het onderdeel is van de beoordeling of het plan aan de regels voldoet. Als dit niet het geval is, zal dit via een zienswijze worden aangegeven en zal het plan hierop aangepast moeten worden. De verwachting is dat er mogelijk al voldoende maatregelen in het plan zitten, maar dat het met name om de borging gaat.

Mevrouw De Jong heeft nadrukkelijk geïnformeerd naar (stilte)zones rondom Botshol en Demmerik. Zelf heeft zij ervaren dat er een enorme overlast is vanaf de Vinkeveense Plassen in de Botshol. In dit kader is zij benieuwd hoe de rust wordt gehandhaafd.

Gedeputeerde Van Essen erkent dat bescherming van zone 3 heel belangrijk is. Een onderverdeling in zonering, zoals de insprekers hebben geopperd, lijkt hem een interessante denkrichting.
Of het logisch is om in het kader van het bestemmingsplan legakkers als overheid op te kopen, betwijfelt hij. In de regels moet voldoende borging zijn voor de natuurbelangen.

Mevrouw De Jong leest in de antwoorden op de technische vragen dat een Omgevingsvergunning niet zo makkelijk kan worden geweigerd, omdat dit tot ongelijkheid kan leiden voor degenen die wel een bouwsel hebben en degenen die hiermee gewacht hebben. Hiermee wordt in feite de deur opengezet voor nog een paar honderd bouwsels.

Gedeputeerde Van Essen wijst erop dat rechtsgelijkheid wel belangrijk is. Het zou vreemd zijn om de illegale bouwsels te legaliseren en tegen andere mensen te zeggen dat ze niet mogen bouwen. Niet alles zal gelegaliseerd worden; er zullen ook bouwsels zijn die moet verkleinen of zelfs moeten verdwijnen. Op het moment dat meer wordt gelegaliseerd, moet ook meer worden gecompenseerd, waarbij het belangrijk is om onderscheid te maken tussen de verschillende zones.
Op de vragen over stikstof komt gedeputeerde schriftelijk terug.(**T**)
De peildatum 2018 wordt gehanteerd voor de handhaving. Deze datum heeft niets met legalisatie te maken.

Mevrouw Van Gilse heeft gevraagd of de NNN-status nog juridische gevolgen heeft.

Gedeputeerde Van Essen stelt dat het plan moet voldoen aan de provinciale verordening met uitzondering van het verstedelijkingsverbod waarvoor een ontheffing moet worden verleend. De onderbouwing voor alle eisen zal voldoende moeten zijn.

Mevrouw Hoek memoreert dat zij iets heeft gevraagd over het afkalven van de kade bij de N201 en het verzakken van de legakkers onder het waterpeil.

Gedeputeerde Van Essen komt hier schriftelijk op terug. (**T**)

8. Memo Woningmarktanalyse

Mevrouw Koelewijn licht de opwaardering toe. Zij heeft er behoefte aan aandacht te vragen voor de verschillende doelgroepen van beleid. De woningmarktanalyse is vrij kwantitatief en in het antwoord van de gedeputeerde mist zij de urgentie om zicht te krijgen op de specifieke doelgroepen.

De heer Essabiri is geschrokken van de conclusies van het rapport. Het is verontrustend dat de particuliere nieuwbouwwoningen zijn gestegen van 13% naar 39% terwijl het aandeel nieuwbouw-corporatiewoningen slechts 12% bedraagt. De provincie streeft naar 66% betaalbare woningen waarvan 28% sociale huur moet worden. DENK vindt het pijnlijk dat deze 28% aanzienlijk wordt genoemd terwijl de wachttijden voor dit soort woningen lang zijn. GS wordt gevraagd om het percentage van 28% flink te verhogen tot 35%-40%. Het is ook zorgelijk dat de woningen steeds kleiner worden waardoor er geen plaats is voor gezinnen waarmee dit afdoet aan inclusiviteit en diversiteit van de provincie. Hoe is het college van plan om gezinnen een eerlijke kans te geven? Hoe verklaart het college dat maar liefst 60% van de plancapaciteit bestaat uit koopwoningen? Voor DENK moeten sociale en betaalbare huur de boventoon voeren.

De heer Schipper noemt de trend zorgelijk dat er minder ruimte is voor corporaties en dat een groot deel van de plancapaciteit koopwoningen zijn. Hij vraagt zich af waar het percentage van 28% sociale huurwoningen vandaan komt gezien de ambities en het coalitieakkoord. Het is de vraag of de provincie de gemeenten niet meer moeten gaan ‘afrekenen’ op wat wordt gerealiseerd op het gebied van sociale huur.

Mevrouw Rikkoert begrijpt dat er in 2016 26% sociale huur werd gebouwd en in 2019 nog slechts 12%. Dit is weinig en voldoet niet aan de landelijke prestatieafspraken. De provincie gaat erop toezien dat elke gemeente een fair share levert en de positie van de corporatie wordt verstevigd. Het is de vraag of hiermee de verandering in gang wordt gezet. Alleen toezien zal niet voldoende zijn en spreker is benieuwd naar wat er nog meer moet gebeuren.

Mevrouw De Jong memoreert dat er een overeenkomst met de minister ligt om de afgesproken percentages te halen. Is er iets in de positie van gedeputeerde ten opzichte van de gemeenten veranderd met het sluiten van de woondeal?

Mevrouw Hoek mist de link naar ouderen. Zij juicht het juist toe dat er meer aandacht is voor kleinere woningen waardoor ouderen naar kleinere woningen kunnen doorstromen en er meer ruimte beschikbaar komt voor gezinnen.

De heer Dercksen adviseert iedereen om op opiniez.com te lezen over de woningmarkt. Het probleem is de politiek en hij vraagt wat de gedeputeerde eraan gaat doen dat het kabinet de middenhuur sloopt.

De heer Van Schie is evenals de ChristenUnie benieuwd naar de haalbaarheid van de prestatieafspraken. Veel plannen worden niet gerealiseerd en het zou interessant zijn om een analyse te ontvangen waarom ontwikkelaars afhaken.*GS*

Gedeputeerde Van Muilekom deelt de zorg van de commissie over het realiseren van betaalbare woningen. In het kader van regionaal programmeren Wonen en Werken is gesteld dat betaalbaar wonen regionaal op 50% zou moeten zitten. Met de nationale prestatieafspraken zou dit 66% moeten zijn. De woningmarktanalyse kijkt terug van 2020 tot en met het derde kwartaal 2022 en de afgelopen twee, drie jaar is begonnen met het meer borgen van de 50% betaalbaar. Volgend jaar komt er een wet waarin afspraken in regels worden vastgelegd.

De heer Essabiri heeft gedeputeerde horen spreken over een derde terwijl er in het stuk wordt gesproken over 28%. Wordt dit percentage voor de toekomst nog steeds als aanzienlijk gezien?

De heer Dercksen wijst erop dat de wet waarover gedeputeerde spreekt volgens de media juist zal leiden tot minder betaalbare woningen. Is hij hiermee bekend en wat is zijn reactie hierop?

Gedeputeerde Van Muilekom stelt dat Rijk, provincie en gemeenten uitspreken dat ze betaalbaarheid willen realiseren. Dit betekent dat de opbrengsten voor partijen die grond in bezit hebben minder zullen zijn.

De heer Dercksen zegt dat mensen zich geen lager rendement zullen laten aanpraten, omdat de overheden dit willen. Zij zullen vertrekken waardoor de middenhuur niet meer van de grond komt.

Gedeputeerde Van Muilekom meldt dat provincies ook een rol zullen krijgen in woon-zorgvisies en op dit moment wordt bekeken welke rol de provincie heeft ten opzichte van de gemeente.
In de woondeals wordt gesteld dat het gemiddelde 28%-30% moet zijn en elke gemeente moet proberen om meer sociale huurwoningen te bouwen. Als het uiteindelijke percentage de komende negen jaar gemiddeld

uitkomt op 30%, is dit een heel goede prestatie. Voor gemeenten die op dit moment rond de 15% zitten, betekent dit dat ze de komende tijd ongeveer elk project 100% sociaal moeten bouwen om het gemiddelde op te hogen.

De heer Essabiri wijst erop dat de wachttijden voor een sociale huurwoning abnormaal zijn voor een land als Nederland. Misschien zou de keuze om 100% sociale huur bij bepaalde projecten de norm moeten zijn.

Gedeputeerde Van Muilekom zegt dat er ook mensen in een sociale huurwoning zitten terwijl ze eigenlijk een ander type woning willen. Hij herkent de zorg van de heer Dercksen dat bepaalde beleggers afhaken en het is de vraag hoe betaalbare koop voor de doelgroep behouden blijft. Over de betaalbare (midden)huur en koop worden op dit moment goede afspraken gemaakt. In de provincie is meer dan 90% van de grond in eigendom van derden en zij willen gecompenseerd worden voor betaalbare huur en koop.

Mevrouw Hoek wil als aandachtspunt de huursprong voor ouderen naar een kleinere woning meegeven. Deze mag niet hoger zijn dan € 50.

Gedeputeerde Van Muilekom wijst erop dat dit soort regelingen besproken moeten worden met corporaties en gemeenten. Op dit moment is in de provincie Utrecht ruim 35% eenpersoonshuishoudens. Door de hoge grondprijs in de provincie wordt geprobeerd om de woningen steeds kleiner te bouwen. Dit is een ongewenste ontwikkeling en er wordt middels een puntensysteem – dat ook in de sociale huur wordt gebruikt – bekeken of dit ook in de middenhuur kan werken om bepaalde eisen aan vierkante meters te stellen.

De heer Dercksen is bedacht dat er wederom geen vaste afspraken over sociale huur en middenhuur worden gemaakt.

Gedeputeerde Van Muilekom stelt dat de genoemde percentages in alle woondeals terugkomen.
In nationale prestatieafspraken staan duidelijke criteria en het Rijk is bezig deze in regels vast te leggen.
De onzekerheid van ontwikkelaars is herkenbaar. De gedeputeerde zal proberen hierover meer informatie te verkrijgen om de commissie nader te informeren.

De heer Van Schie vraagt of gedeputeerde hierin kan meenemen of er wellicht belemmeringen zijn die de overheid kan wegnemen.

Gedeputeerde Van Muilekom zal hierover nadenken.

De heer Essabiri herhaalt zijn vraag hoe gedeputeerde verklaart dat 60% van de plancapaciteit uit koopwoningen bestaat.

Gedeputeerde Van Muilekom ziet in de planregistratie dat er inmiddels veel meer plannen zijn voor de bouw van huurwoningen dan van koopwoningen.

Mevrouw Rikkoert is met name benieuwd wat de provincie kan doen.

De voorzitter heeft het antwoord hierop gehoord in reactie op de vraag van de heer Van Schie.

Mevrouw Rikkoert zal dit naluisteren.

9. SB Regiodeal Flexwonen

Mevrouw Koelewijn wijst erop dat het CDA kritisch is over flexwonen en flexwoningen, omdat alle ruimte ook gebruikt zou kunnen worden voor echte woningen. Daarnaast is ze bezorgd over de brandveiligheid van de woningen nu het voorbeeld in Amsterdam in de Riekerhaven heeft laten zien dat het Bouwbesluit niet kan voorkomen dat zich ernstige incidenten voordoen.

Gedeputeerde Van Muilekom is ook geschrokken van het incident in Amsterdam. Hierna is aandacht gevraagd voor het type woningen en in hoeverre deze voldoen aan alle kwaliteitseisen. Nu is gebleken dat de eisen onvoldoende zijn, zullen de eisen bijgesteld moeten worden.

10. Rondvraag

Mevrouw De Haan licht toe dat de aanleiding van haar rondvraag een werkbezoek op landgoed Bornia was om te kijken naar de gevolgen van stikstofdepositie op de Utrechtse Heuvelrug. De toenmalige gedeputeerde heeft toegezegd hierop terug te komen zodra er een rapport beschikbaar was en dit is nu het geval.

Gedeputeerde Sterk heeft begrepen dat het OBN heeft geconcludeerd dat de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe qua ontstaansgeschiedenis, de vegetatie en de historische stikstofdepositie vergelijkbaar zijn en dat de effecten van de stikstofdepositie dit ook zijn. In het rapport worden aanbevelingen gedaan voor het meten van de

stikstofdepositie en de herstelmaatregelen. Gedeputeerde zegt toe om de consequenties van het in gang zetten van de aanbevolen metingen uit het rapport te onderzoeken. (**T**) Er is inmiddels contact opgenomen met het RIVM om te bekijken of kan worden aangesloten bij een bodemmeetnet dat verzuringseffecten meet. Hierop is nog geen reacties ontvangen.

De heer Van den Dikkenberg vraagt of kan worden gemeten met herkomsttyperingen, zodat bekend is waar de stikstof vandaan komt.

Gedeputeerde Sterk neemt dit verzoek mee.

Mevrouw Van Elteren vraagt of natuurorganisaties hierin worden meegenomen en worden geconsulteerd.

Gedeputeerde Sterk stelt dat waar nodig deze organisaties zeker geconsulteerd zullen worden.

De heer Dercksen vraagt hoe de stikstofdepositie wordt gemeten. Als de herkomstbronnen niet worden benoemd, zijn de resultaten onbruikbaar.

Gedeputeerde Sterk heeft zojuist aangegeven te bekijken hoe dit kan worden meegenomen in het onderzoek.

De heer Dercksen vraagt of gedeputeerde het met hem eens is dat een onderzoek geen zin heeft als de bronnen van de stikstofdepositie niet bekend zijn.

Gedeputeerde Sterk herhaalt dat wordt bekeken of en hoe dit kan worden meegenomen.

Mevrouw De Haan heeft gehoord dat natuurorganisaties waar mogelijk worden betrokken. Dit lijkt haar een wat beperkte toezegging. Graag krijgt zij een toezegging om voor het eind van het eerste kwartaal meer duidelijkheid te krijgen.

Gedeputeerde Sterk zegt toe om in ieder geval om aan het eind van het eerste kwartaal aan te geven wat de stand van zaken is. (**T**) De vraag hoe de metingen verricht kunnen worden en welk systeem hiervoor nodig is, kan niet alleen met natuurorganisaties worden gevoerd, maar ook met andere organisaties.

Mevrouw De Widt heeft uit de media vernomen dat Schiphol stikstofruimte heeft opgekocht in heel Nederland. Wat doen GS en IPO om te voorkomen dat deze strategische praktijken de doelen van de provincie frustreren, namelijk de natuur beschermen, de landbouw perspectief bieden en het land van het stikstofslot halen en wat is het effect geweest van de brief van gedeputeerde hierover aan minister Van der Wal op 8 december jl.?

Gedeputeerde Sterk stelt dat deze situatie onwenselijk is, zoals zij al eerder heeft aangegeven. Spreker geeft ook aan dat behalve Schiphol ook Rijkswaterstaat stikstof heeft gekocht. Het zijn overigens de boeren zelf die deze stikstof verkopen. Daar kunnen wij niet op ingrijpen, zegt spreker. Boeren mogen daarin hun eigen besluit nemen. Wat betreft Schiphol is LNV bevoegd gezag en hier staat extern salderen open. Dit betekent dat de provincie geen extra voorwaarden kan verbinden aan het intrekken van vergunningen. Wel heeft gedeputeerde contact gezocht met Rijkswaterstaat en de ministers Harbers en minister Van de Wall om aan te geven dat de provincie dit een onwenselijke situatie vindt. Op dit moment wordt bekeken of een deel van de gekochte stikstof (een deel grond en een deel stikstofruimte) teruggekregen kan worden. Het kabinet heeft zelf ook geconstateerd dat het een onwenselijke situatie is en er wordt gekeken naar de mogelijkheid van recht op eerste koop van emissierechten door de overheid. Spreker doet haar uiterste best om terug te halen naar het gebied wat mogelijk is. Ook met de CFO van Schiphol is hierover een gesprek gevoerd.

Mevrouw De Widt vraagt of er perspectief is dat het met Rijkswaterstaat wordt geregeld.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat het perspectief is dat de minister heeft toegezegd dat het Rijk gaat werken aan het invoeren van het recht van eerste aankoop. Vervolgens moet worden bekeken of hiermee ook kan worden voorkomen dat Rijkswaterstaat stikstof uit de provincie kan kopen.

Mevrouw Krijgsman heeft begrepen dat Schiphol weliswaar stikstofrechten heeft opgekocht bij een aantal boeren, maar dat de fosfaatrechten weer aan andere boeren zijn verkocht. Zij hoopt dat de gedeputeerde bekijkt wat dit betekent voor de stikstofdepositie.

Gedeputeerde Sterk kent dit bericht niet. Zij zal hiernaar kijken en neemt de opmerking mee.

De heer Van der Steeg verwijst naar de unaniem aangenomen motie Utrechtse aanpak dierenwelzijn van de PvdD in de vorige periode waarop nog steeds geen reactie van GS is gekomen.

Gedeputeerde Sterk heeft in april 2022 aangegeven dat zij wilde wachten op de reactie van de minister op het rapport van de Raad Voor Dierenaangelegenheden. Op 7 november jl. heeft de minister gesteld dat hij duidelijk zal maken wat precies verboden wordt en waar aanvullende voorwaarden worden gesteld. De invulling zal worden gebaseerd op een convenant 'Naar een Dierwaardige Veehouderij'. De deadline voor de aanpassingen is 1 januari 2024. In dit plan is de minister voornemens om een koppeling te leggen met het landbouwakkoord en met een opzet voor het creëren van marktperspectieven voor producten met een hoge dierenwelzijnsstandaard. Daarnaast wordt gekeken naar criteria voor diergericht ontwerpen die gebruikt kunnen worden als KPI bij de kringlooplandbouw.
Gedeputeerde stelt voor om af te wachten wat uit het convenant komt, dat doet ook het IPO, en om hier vervolgens uit te halen wat kan worden gebruikt voor specifiek Utrechts beleid.

De heer Van der Steeg wijst erop dat er een motie is ingediend bij GS en niet bij de Tweede Kamer met de vraag om te komen met een voorstel voor een Utrechtse aanpak om, waar mogelijk, het welzijn van landbouwhuisdieren te verbeteren. Hij vraagt wanneer gedeputeerde met iets concreets komt in plaats van te wachten op de minister.

Gedeputeerde Sterk begrijpt het ongeduld, maar tegelijkertijd denkt zij dat haar voorstel de snelste weg is om uiteindelijk met een eigen voorstel te kunnen komen. Zij zegt toe om in het tweede kwartaal van 2023 terug te komen met een stand van zaken en wat dit betekent voor een mogelijk Utrechtse aanpak. (**T**)

De heer Van der Steeg is blij dat er een datum wordt genoemd, al is die na de verkiezingen, zodat het kan worden opgenomen op de termijnagenda.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat de ontheffingsaanvraag van de Faunabeheereenheid (FBE) voor de vos een urgente situatie is, omdat het weidevogelseizoen binnenkort start.

Gedeputeerde Sterk heeft de ontheffingsaanvraag ontvangen op 15 december jl. Deze wordt op dit moment beoordeeld en er lopen gesprekken met FBE. De reactietermijn is 13 weken en deze is nog niet voorbij. De verwachting is dat half februari a.s. door GS worden beschikt op de aanvraag.

De heer Van den Dikkenberg vindt de reactietermijn vrij lang en hij verzoekt de gedeputeerde niet te koersen op het laatste moment, maar zo spoedig mogelijk om de druk van de vos voortijdig te elimineren.

Gedeputeerde Sterk begrijpt de urgentie, maar zij wil ervoor waken om niet opnieuw een ontheffing af te geven die wellicht onvoldoende is onderbouwd.

11. SV Rekenkamer rapport Landbouw- en voedseltransitie

De voorzitter meldt dat de inspreker, de heer Zagt (melkveehouder), het woord krijgt voor de lunch. De commissie heeft een technische briefing gehad en technische vragen zijn beantwoord.

Mevrouw Hoenderdos en de heer Franken zijn digitaal aanwezig namens de Randstedelijke Rekenkamer.

De heer Zagt vraagt zich af wie de landbouwtransitie bepaalt. Volgens hem is dit de markt en is de boer niet het probleem, maar maakt de overheid het probleem. Het dierenaantal is in de afgelopen vijftig jaar flink afgenomen en het stikstofoverschot is sinds 2014 met 43% op het laagste punt volgens het CBS. Het door Nederland geproduceerde voedsel gaat voor 85% door naar Europa terwijl de consument veel luxe goederen importeert vanuit gebieden buiten Europa. De normen die Nederland stelt voor stikstof, waterkwaliteit en luchtkwaliteit bestaan nergens anders. Voor biologische landbouw is veel grond nodig terwijl de markt beperkt is, omdat het een duurder product is. Het is nooit bewezen dat de stikstof van de landbouw het probleem is voor de natuur. Bij melkveehouders is biodiversiteit te vinden. De heer Zagt stelt dat zijn voorouders krom hebben gelegen voor het land en hij wil hiermee verder. De oprichting van de grondbank is in principe een goed plan, maar hij vreest dat deze alleen wordt gebruikt voor natuurhectares en zonnevelden. Welllicht blijft er nog iets over om te ruilen, maar deze grond zal niet meer bestemd zijn voor landbouw. Voor natuurinclusieve landbouw is extra grond nodig. Voor zijn bedrijf is dit 50 ha. extra. Uit Duitsland komt schoon water, maar zodra het Nederland binnenkomt zou het vervuild zijn. Dit is vooral te wijten aan de gestelde normen. In de ambitiesdoelen staan twee fouten: Europa stelt doelen en het doel is de zonnevelden. Tot slot vraagt de heer Zagt zich af wat het verdienmodel volgens PS is.

De heer Dercksen dankt de inspreker voor zijn bijdrage. Hij vraagt zich af waarom ondernemers nog ondernemen met een overheid die alleen maar signalen afgeeft om te stoppen. Waar haalt de heer Zagt de drive vandaan?

Mevrouw Van Gilse stelt dat het rapport aanbevelingen aan GS geeft. Zijn de zorgen van de heer Zagt ook vooral gericht aan GS of ook aan PS en als dit het geval is, wat vraagt hij dan aan PS?

Mevrouw Keller sluit zich aan bij de laatste vraag van voorgaande spreekster.

Mevrouw De Haan sluit zich ook aan bij de eerder gestelde vragen.

De heer Van den Dikkenberg heeft de heer Zagt horen zeggen dat hij voor de markt produceert. Kan hij inzicht geven in de EU-vergoedingen en veranderingen hierin en wat dit in de praktijk betekent, ook voor de omslag die van de agrariër wordt gevraagd?

De voorzitter vraagt wat het verband is met PS-werk.

De heer Van den Dikkenberg licht toe dat de binding met het voorstel is dat PS worden gevraagd naar de maatschappelijke doelen, de sturing erop en de middelen ervoor.

Mevrouw Hoek vraagt waar de heer Zagt op dit moment al tegenaan loopt.

De heer Zagt hoort elke dag als hij opstaat negatieve berichtgeving en dit is hij helemaal zat. Zijn drive is dat zijn bedrijf is opgebouwd door zijn voorouders waarna zijn ouders, hij en straks zijn kinderen het overnemen. Er zijn best veranderingen mogelijk, maar wat nu gebeurt is oneerlijk.
Hij vraagt zich af wat zijn verdienmodel is als hij straks moet halveren.
In het rapport staat veel over regionaal produceren. Als iedereen regionaal produceert, is heel hard gewerkt aan een product dat onverkoopbaar is. Volgens de heer Zagt is het probleem dat men niet meer accepteert dat het goed gaat. Subsidies maken het werk niet per se leuker. Zijn grootste zorgen betreffen de derogatie. Nederland heeft uitstekende landbouwgrond, maar Europa bepaalt wat ermee wordt gedaan.

Mevrouw Stegenga heeft de heer Zagt horen zeggen dat er geen gegarandeerde uitkomst is. Zou hij liever een gegarandeerde uitkomst willen?

De heer Zagt stelt dat op het moment dat dat alles op zijn kop wordt gegooid, niet duidelijk is hoe het bedrijf verder zal gaan. Kleine aanpassingen zijn te overzien, maar bij een grote transitie zoals nu voorligt, zijn de gevolgen niet te overzien.

Gedeputeerde Sterk hoort vooral veel zorgen van de heer Zagt over de onduidelijkheid. De provincie denkt op dit moment ook hard na over welke verdienmodellen bij de transitie horen. Hierover wordt ook met boeren gesproken. In de provincie moet worden geëxtensiveerd en hier is grond voor nodig. De grondbank is ervoor bedoeld om grond te kopen om deze tijdelijk op te slaan en in te zetten voor grotere huiskavels.

De heer Zagt concludeert dat het Statenvoorstel betekent dat het begin van de verandering wordt ingezet terwijl de landbouwers nog niet weten waar ze aan toe zijn.

Gedeputeerde Sterk legt uit dat het rapport is gemaakt door de Rekenkamer die heeft gekeken naar beleid dat al een aantal jaar geleden is geformuleerd en beoordeelt wat de effecten hiervan zijn. Later wordt nog gesproken over hoe het overleg moet worden aangepakt.

De voorzitter schorst de vergadering voor de lunchpauze.

12.08 lunchpauze – 12.45 uur

Commissie – eerste termijn

De heer Van den Dikkenberg vindt het niet goed om het rapport alleen procedureel te bekijken. De spreker vindt de trends en ontwikkelingen die worden geschetst zorgelijk. Het is een utopie dat het mogelijk is om zonder aantasting van milieu en chemische waarden met de huidige beschikbare middelen voort te gaan op dezelfde weg. Uit de beantwoording van de technische vragen blijkt dat vooral wordt ingezet op uitvoering van Europees beleid. Hierin zit een kanteling van productiviteit naar wenselijkheid en naar duurzaamheid. Dan wordt niet geproduceerd wat noodzakelijk is, maar wat wenselijk is. Als alleen de EU dit beleid uitvoert, is de verwachting dat de voedselprijzen zullen stijgen met 17% en boeren 16% minder gaan verdienen. Boeren krijgen ook nog eens meer opgaven en minder basisvergoeding. Als de wereld het voorgestelde beleid gaat uitvoeren, zouden de prijzen zelfs verdubbelen en neemt de bereikbaarheid van voedsel voor 22 miljoen inwoners af. Terwijl de voedselvraag blijft groeien heeft dit beleid een negatief effect daarop.

In het rapport staat dat de nadruk in de landbouwsector ligt op kostenverlaging en op productieverhoging wat zal leiden tot schaalvergroting. De omschakeling naar een duurzamere manier van produceren is voor veel boeren en tuinders niet gemakkelijk, omdat veel van hen naar Nederlandse maatstaven lage inkomens hebben en een relatief laag rendement op eigen vermogen ontvangen. Als de stikstofaanpak en het NPLG worden uitgevoerd zoals nu uitgelijnd, is het gevolg dat er alleen schaalvergroting ontstaat en dat kostenverlaging en productieverhoging moet realiseren op bestaande bedrijven. Zoals de inspreker heeft aangegeven, moet het geld van de markt komen maar de onderkant van de markt is niet in staat om meer te betalen. Het beleid in Europa en in Nederland is niet in lijn met een van de SDG's dat niemand honger mag hebben.

De heer Dercksen vraagt of de SGP vindt dat het bestuur in Nederland duidelijk moet maken aan Europa dat het anders moet en is de SGP bereid om dergelijke beslissingen te steunen?

De heer Van den Dikkenberg vindt dat richting Europa duidelijk moet worden gemaakt hoe Nederland het zelfstandig gaat oplossen met autonomie voor Nederland. Dit vraagt volgens de spreker om een echt eigen verhaal en hier ontbreekt het aan in ons landbouwbeleid. Dat is al verouderd. De provincie Utrecht heeft goed beschouwd geen eigen verhaal voor de landbouw er is geen minimum landbouwareaal, geen eisen van minimum voedselbehoefte, geen minimaal aantal agrariërs. Er is niets wat veiligheid biedt voor de voedselvoorziening in de planvorming. Landbouw is daardoor altijd de sluitpost van de ruimtevraag, omdat we niet benoemd hebben als landbouwvraag. Dit leidt voor een groot deel tot de huidige onzekerheid waardoor er een grote terughoudendheid is in het meebewegen in opgaven. Spreker bepleit wel zo'n veilige basis voor de landbouw. Amerika ziet al mogelijkheden om de export naar Nederland te vergroten en het is kortzichtig om een afhankelijke positie te creëren wat betreft voedselvoorziening. Nederland heeft vruchtbare gronden en er moet binnen de Europese samenwerking worden bekeken waar het voedsel van Europa het best geproduceerd moet worden.

Mevrouw Hoek sluit zich volledig aan bij het betoog van de SGP.

De heer Schipper constateert dat het college regelmatig verwijst naar gebiedsprocessen die uitgevoerd moeten worden. De aanbevelingen uit het rapport worden overgenomen, maar uit de presentatie over de landbouwtransitie blijkt dat de medewerking van de agrariërs essentieel is en tot nu toe ontbreekt deze. SP ziet de noodzaak van veranderingen, maar het is de vraag hoe het vertrouwen van de agrariërs wordt gewonnen.

Mevrouw Keller sluit zich voor een groot deel aan bij de SP. PvdD is van mening dat de aanbevelingen heel concreet zijn, maar het is de vraag hoe de boeren hierbij worden betrokken en zij hoort graag welke ideeën hierover zijn.

De heer Dercksen stelt dat de overheid het probleem van alle crises is. De EU is met de Green Deal gekomen, maar was niet bereid om de gevolgen hiervan te laten doorrekenen. Amerika heeft dit wel gedaan en het resultaat is 10% minder agrariërs, 12% hogere voedselprijzen in de EU en miljoenen mensen in de wereld die honger zullen lijden. Tijdens corona is ook gebleken dat het van het grootste belang is dat Nederland zo veel mogelijk zelfvoorzienend is. In geval van nood moet ervoor worden gezorgd dat eigen mensen veilig zijn, eten hebben en betaalbare energie hebben. Voedseltransitie wordt bedacht door politici en burgers zijn hiervoor niet geraadpleegd.

Mevrouw De Haan leest in het rapport waaraan het ontbreekt bij kringlooplandbouw, bij de samenwerkingsagenda en bij de voedseltransitieagenda. Er wordt ingezet op de productiekant en wat betreft de ChristenUnie zou geconcretiseerd kunnen worden wat hierbij behulpzame stimulansen zouden zijn en welke regelgeving deze op dit moment blokkeert. Gaandeweg de agenda moet aan de slag worden gegaan met de aanbevelingen. Worden de plattelandscoaches op dit thema ingezet? Een van de aanbevelingen is om te zorgen voor voldoende middelen en capaciteit, maar een onderbouwing hiervan ontbreekt. GS wordt gevraagd om PS mee te nemen in de haalbaarheid van dit soort voorstellen. Een laatste vraag is of de punten uit het rapport ook gebruikt kunnen worden voor andere thema's.

Mevrouw Krijgsman sluit zich aan bij de laatste vragen van de ChristenUnie. Zij dankt de Rekenkamer voor het heldere en duidelijke rapport. PvdA kan zich vinden in de aanbevelingen. De laatste jaren volgen de ontwikkelingen in dit dossier elkaar snel op en een verzoek is om hier voldoende aandacht voor te hebben in de rapportages.

Mevrouw De Widt constateert dat cijfers die op 24 januari jl. zijn gepubliceerd duidelijk maken dat bedragen van productie-export uit de Nederlandse landbouw in 2020 weer hoger zijn, maar dat het volume kleiner is en dit geldt ook voor de verdiensten van de boer. D66 meent dat in 2018 weloverwogen is gekozen voor nieuw landbouwbeleid gericht op duurzaamheid en circulariteit. Dit blijkt ook uit het rapport waarbij wel wordt gesteld dat de uitvoering scherper en beter moet. D66 ziet graag dat deze adviezen in het nieuwe landbouwbeleid ter harte worden genomen en dat dit gebaseerd moet blijven op betrokken sectoren.

Mevrouw Stegenga stelt dat het rapport een landbouwbeleid beoordeelt terwijl wordt gewerkt met een landbouwvisie. De activiteiten van de landbouwtransitie zijn verspreid over allerlei verschillende programma's van de provinciale begroting en zijn geen inspannings- maar resultaatverplichtingen. Het rapport zal worden meegenomen in de kaderstellen en controlerende taak van PS.

Mevrouw Van Gilse concludeert dat vrijwel alle aanbevelingen aan GS zijn gericht en minder aan PS. VVD vraagt al jaren om bij de behandeling van de jaarstukken meer uitsplitsing en transparantie over waar de middelen precies voor worden ingezet. Ook uit dit rapport blijkt weer dat deze zaken ontbreken en dat dit wel wordt aanbevolen. Een andere constatering is dat de ambities en doelen niet concreet genoeg zijn en dat evaluatie en monitoring van het beleid onvoldoende zijn. Het is goed dat GS de aanbevelingen overneemt, maar bij het Statenvoorstel worden geen termijnen genoemd voor de opvolging ervan. Hoe kan PS controleren dat dit binnen een afzienbare termijn gebeurt? Een verzoek is om termijnen toe te voegen. VVD is het eens met het betrekken van de boeren bij het uitvoeren van de aanbevelingen en vraagt GS op welke manier dit wordt gedaan.

Mevrouw Van Elteren is blij met de aanbevelingen. Het rapport geeft meer inzicht in de stand van zaken wat betreft de landbouw- en voedseltransitie en biedt duidelijke aanbevelingen. Het is ook duidelijk dat meer nodig is om de provinciale ambities en doelen te realiseren. GL hoopt dat GS voortvarend aan de slag gaat met de aanbevelingen en hiermee sluit mevrouw Van Elteren zich aan bij het verzoek van de VVD over de termijnen. Ook sluit zij zich aan bij het pleidooi van de ChristenUnie om tijdig terug te komen bij PS en bij de opmerking van de PvdA over het volgen van de ontwikkelingen.

GS

Gedeputeerde Sterk meldt dat GS inmiddels met de aanbevelingen aan de slag is gegaan en dit wordt in gesprek met de agrarische sector gedaan. Jaarlijks wordt gerapporteerd over de stand van zaken en zal een beeld worden gegeven van hoe GS de aanbevelingen heeft opgepakt. De landbouwvisie dateert van 2018 en ondertussen is veel veranderd. Dit vraagt veel aanpassingen, ook van ambities en doelen. Zoals eerder aangegeven, komt er een nieuwe landbouwvisie. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan gebiedsprocessen waarin zaken als biodiversiteit en klimaatverandering een plaats moeten krijgen en naar middelen wordt gezocht om de landbouw te ondersteunen.
De discussie over voedselzekerheid past volgens gedeputeerde niet helemaal bij het onderwerp en hierop heeft zij zich ook niet goed voorbereid. De transitie zal moeten zorgen voor meer eiwitrijk voedsel en dit heeft ook te maken met de consument. Dit speelt met name voor de biologische landbouw. Er wordt ingezet op een meer natuurinclusieve kringlooplandbouw en op extensivering. Daar zalde benodigde grond voor aanwezig moeten zijn. De verwachting is dat de meeste grond die vrijkomt door de 20% tot 30% stoppende boeren een agrarische bestemming zal behouden.

De heer Dercksen vraagt wie bepaalt dat er meer eiwitrijk voedsel moet komen.

Gedeputeerde Sterk memoreert dat al vaker is aangegeven dat transitie nodig is en dit gaat ook over de voedselproductie. Het is niet nieuw dat hiervoor ook meer moet worden overgegaan op eiwitrijk voedsel.

De heer Dercksen heeft gevraagd wie dit bepaalt.

Gedeputeerde Sterk herhaalt dat dit nodig is voor de transitie.

Mevrouw Van Gilse vraagt welke termijn geldt voor het opvolgen van de aanbevelingen.

Gedeputeerde Sterk heeft aangegeven dat ieder jaar wordt gerapporteerd over de Samenwerkingsagenda Landbouw (SAL). Tot nu toe zat daar nog geen financiële paragraaf bij, maar deze zal hierin in de komende rapportages wel worden meegenomen.

Mevrouw Van Gilse heeft ook gevraagd of de financiële rapportage ook in de jaarstukken kan worden opgenomen.

Gedeputeerde Sterk zou hiernaar moeten kijken. Op dit moment wordt vooral over het landbouwbeleid gerapporteerd in de SAL en hier zal een financiële paragraaf worden toegevoegd. Ook wordt verantwoording over het beleid afgelegd in de jaarrekening. Zij zal bekijken of het verzoek van de VVD haalbaar is en komt daar nog schriftelijk op terug, maar zij zegt in ieder geval toe in de SAL een financiële paragraaf toe te voegen.(**T**)

Tweede termijn

De heer Van den Dikkenberg heeft de gedeputeerde horen zeggen dat landbouw geen sluitpost is, maar in de begroting is deze opgenomen als een PM-post. Hij verzoekt om deze post te kwantificeren.

De heer Schipper heeft geen inhoudelijk antwoord gekregen op zijn vraag over hoe de agrarische sector aanschuift en het vertrouwen wordt hersteld.

Mevrouw Krijgsman heeft nog geen antwoord gehoord op vragen van de ChristenUnie, met name over personeel en de organisatie zelf.

Gedeputeerde Sterk stelt dat de SP met de vraag ten onrechte suggereert dat de agrarische sector op dit moment niet aan tafel zit. Het is een ingewikkeld gesprek en het helpt inderdaad niet als er steeds andere informatie vanuit Den Haag komt. Na deze commissie heeft zij weer overleg met het stikstofcollectief. Ook doet zij haar best om zo veel mogelijk in te gaan op uitnodigingen van boeren uit de provincie om langs te komen. Gedeputeerde onderstreept dat landbouw geen sluitpost is. Tegelijkertijd is het wel een puzzel, omdat er ook nieuwe woningen worden gebouwd en er een opgave ligt voor natuurrealisatie. In de provincie is een aantal opgaven met elkaar geformuleerd met betrekking tot de transitie van de landbouw. Dit betekent dat er meer weilanden nodig zijn voor extensivering. Tegelijkertijd geven veel boeren aan dat zij willen stoppen en dit biedt weer ruimte en deze ruimte moet zo veel mogelijk worden bestemd voor landbouw. Daarom is de grondbank ingesteld.
De Rekenkamer constateert dat er onvoldoende capaciteit is binnen de organisatie en dit is een gevolg van de krappe arbeidsmarkt.

Mevrouw De Haan heeft haar vraag eigenlijk bedoeld voor de Rekenkamer.

De heer Franken (Rekenkamer) zegt dat de conclusie is gebaseerd op interviews waarin is gevraagd naar verschillende aspecten die van belang zijn om de doelen te halen of welke het behalen hiervan belemmeren. Dit komt terug in bevinding 30, op pagina's 67 en 68.
Er is ook gevraagd of de Rekenkamer heeft nagedacht over de economische gevolgen. De Rekenkamer heeft vooral gekeken naar de transitie en naar wat de provincie zichzelf daarbij voor doelen heeft gesteld. De economische gevolgen komen hierin daarom beperkt terug.

Mevrouw Keller vraagt of zij goed heeft begrepen dat er al is begonnen met het werken volgens de aanbevelingen.

Gedeputeerde Sterk bevestigt dat deze zijn overgenomen en op dit moment worden uitgezet.

Mevrouw Keller vraagt waar PS in dat geval over stemmen.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat PS over het Statenvoorstel stemmen. Spreker denkt dat er vanuit is gegaan dat PS veel van de aanbevelingen zouden ondersteunen en dat is ook uit het debat gebleken.

De voorzitter stelt voor om het Statenvoorstel als hamerstuk in de PS te behandelen.

Mevrouw Van Gilse wil toch graag afwachten of het mogelijk is om iets van termijnen te krijgen met betrekking tot het overnemen van de aanbevelingen.

De heer Dercksen zou het onderwerp kort willen bespreken. Hij weet nog niet of BVNL voor zal stemmen.

De heer Van den Dikkenberg leest graag nog even iets terug over het beter in beeld brengen van de capaciteit en middelen passend bij de gestelde doelen.

Mevrouw Van Elteren vraagt of VVD voornemens is om het voorstel te amenderen op het moment dat de termijnen niet worden afgegeven.

Mevrouw Van Gilse overweegt dit.

De heer Schipper zegt dat het voor de SP een hamerstuk kan zijn.

Mevrouw Hoek is niet akkoord met een hamerstuk.

De voorzitter concludeert dat dat het statenvoorstel als een klein debat in PS behandeld zal worden.

12. SB Realisatiestrategie natuuropgave Provincie Utrecht
De voorzitter meldt dat er vier insprekers zijn:
De heer Van Wijk, LTO Noord provinciaal voorzitter Utrecht;
Mevrouw Blom, melkveehouder in Kockengen;

De heer Prins, melkveehouder in Nieuwer Ter Aa;
De heer Kooiman, melkveehouder in Nieuwer Ter Aa.

De heer Van Wijk is net als de volgende drie insprekers melkveehouder. Het rapport heeft veel vragen opgeroepen bij de bezorgde achterban en een aantal zorgen wil hij vandaag delen. De meeste vragen gaan over een nieuw kaartje met de zogenaamde zoekgebieden. Hierin staan nieuwe gebieden ingetekend van 599 ha. NNN-gronden en dit heeft tot veel onzekerheid geleid en komt het onderlinge vertrouwen niet ten goede. Er ligt al jaren een NNN-opgave en tot nu toe is weinig gerealiseerd. De nieuw toegevoegde gebieden komen in een tijd dat er al een grote opgave voor het gebied ligt. Inmiddels liggen alle opgaven over elkaar heen en staat in de Utrechtse Landbouwvisie dat moet worden geëxtensiveerd en de vraag is hoe dat mogelijk is.

Mevrouw Blom heeft samen met haar man en zoon een melkveebedrijf in Kockengen. Op het bedrijf ligt een ingenieus waterinfiltratiesysteem om bodemdaling tegen te gaan. In het hele stuk staat dat er natuur gemaakt moet worden, maar wat is de definitie van natuur? Alle agrariërs hebben al natuur en zorgen hier iedere dag al voor. De dieren zouden veel stikstof uitstoten, maar de weilanden nemen dit ook weer op. Het landelijk beleid wil de groene stikstof inruilen voor grijze stikstof. Tijdens de overstroming van Kockengen negen jaar geleden heeft een deel van het weiland dagen onder water gestaan met alle gevolgen van dien. Wat landelijk wordt gezien als natuur is in feite natuurverwaarlozing. Door het waterpeil te verhogen, komen er veel te veel ganzen die een bedreiging zijn voor de grasteelt en voor de weidevogels. Een oproep is om te stoppen met de zogenaamde natuur, met agrariërs om tafel te gaan en de grond aan hen in bezit en beheer te geven.

De heer Prins heeft in september 2022 de boerderij van zijn oom overgenomen en het boerenleven is hem met de paplepel ingegoten. Toen hij twaalf was, is een groot deel van de boerderij van zijn vader onteigend voor de verbreding van de A2. Een aantal dagen geleden is onder zijn aandacht gekomen dat zijn grasland opeens staat ingetekend als een zoekgebied voor natuur. Met de nieuwe mestwetgeving op komst is het van groot belang dat hij elke vierkante meter grasland kan gebruiken om ruwvoer te telen en hij doet er alles aan om duurzaam en verantwoordelijk te boeren en heeft hiervoor op eigen initiatief een aantal activiteiten ondernomen waarvoor hij geen subsidie heeft aangevraagd. Het nieuws van het zoekgebied zorgt voor veel stress, verdriet en zorgen over de toekomst. De ingetekende strook natuur zou de doodsteek voor de boerderij zijn.

De heer Kooiman heeft ernstig bezwaar tegen de aanwijzing van het zoekgebied NNN op een deel van zijn landbouwgronden. In 2014 heeft hij meegedaan met het realiseren van nieuwe natuur in ruil voor nieuw land tegen getaxeerde waarde. Dat dit land nu zoekgebied dreigt te worden, is in strijd met het convenant Groot Wilnis-Vinkeveen. Zijn manier van boeren is milieuvriendelijk: energieneutraal, geen kunstmest, grondgebonden en ongeveer zeven maanden weidegang. Als de provincie met boeren wil samenwerken, moet zij wel transparant zijn bij het aanwijzen van nieuwe zoekgebieden. Ook het inzetten van dwingend instrumentarium zorgt voor onrust. Het gevolg van dit alles is dat gezonde boerenbedrijven het niet meer volhouden.

Vragen commissie

Mevrouw Hoek stelt aan alle insprekers dezelfde vraag: Zijn zij het eens met de stelling dat zoekgebieden worden verkwanseld voor natuurgebieden?

De heer Van den Dikkenberg heeft gezien dat de handtekening van LTO onder de wijzigingen staat. Kan de heer Van Wijk dit toelichten, omdat zijn inspraak iets anders suggereerde?
Aan mevrouw Blom vraagt hij hoe zij er tegenover zou staan om meer natuurgronden op natuurlijke wijze in beheer te nemen in de bedrijfsvoering.
Kan de heer Kooiman zijn opmerking toelichten dat een en ander in strijd is met Groot Wilnis-Vinkeveen?

Mevrouw Krijgsman heeft een paar vragen aan de gedeputeerde. Uit de bijdragen van de insprekers heeft zij begrepen dat niet goed is gecommuniceerd met de boeren over waarom hun percelen in de zoekgebieden vallen en hoe dit proces is verlopen. Betekent zoekgebieden nog steeds dat wordt meegewerkt op basis van vrijwilligheid? De overheid wil gronden kopen voor natuur, maar is het ook mogelijk dat boeren juist iets kunnen kopen of dat uitwisseling mogelijk is als dit in voorkomende gevallen beter uitkomt?

Mevrouw Van Elteren merkt dat de verspreiding van een brief en een kaartje totaal anders geïnterpreteerd worden dan hoe ze zijn bedoeld. De insprekers wordt gevraagd of zij nog tips hebben hoe de overheid helderder kan communiceren.

Mevrouw De Haan sluit zich aan bij GL.

Mevrouw Stegenga sluit zich ook aan bij GL en zij dankt de insprekers voor hun komst en bijdragen die veel indruk op haar hebben gemaakt.

Mevrouw Van Gilse vraagt of zij goed heeft begrepen dat de agrariërs niet persoonlijk bericht hebben ontvangen over de aanwezen zoekgebieden op hun percelen en ook geen uitleg over eventuele gevolgen hiervan.
Aan de heer Van Wijk vraagt zij wat de boeren nodig hebben om weer hetzelfde tegenover NNN en het realiseren hiervan te staan als de afgelopen jaren.

De heer Dercksen vraagt zich af of een nieuw kaartje is geproduceerd zonder communicatie met de betrokkenen.

Mevrouw Blom heeft de vraag van mevrouw Hoek niet helemaal begrepen.

Mevrouw Hoek herhaalt of de boeren eigenlijk vinden dat de realisatie van de zoekgebieden van nu het werk van de boeren kapot maakt.

De heer Kooiman stelt dat de aanwijzing van een zoekgebied in beginsel niet schadelijk is voor de bedrijfsvoering. Maar hier blijft het natuurlijk niet bij.

De heer Prins zegt dat de manier waarop het land nu wordt beheerd al heel natuurlijk is. Als hier een natuurgebied van wordt gemaakt, is het afgelopen voor de ondernemer. Op sommige plekken wordt de natuur zo ingericht dat grond gewoon onder water staat.

De heer Van den Dikkenberg heeft aan mevrouw Blom gevraagd om wat meer inkleuring te geven over het agrarisch natuurbeheer.

Mevrouw Blom doet al heel lang mee met agrarisch natuurbeheer waarvoor de subsidies steeds minder zijn geworden. Dit houdt onder andere in dat er anderhalve meter van de slootkant niet wordt gemaaid, in de sloten worden vlotjes uitgelegd voor de zwarte stern, weidevogelnestenbescherming et cetera. Het punt dat zij heeft geprobeerd te maken, is dat agrarisch natuur is. Door grasland wordt vele malen meer stikstof opgenomen dan in de zogenaamde natuurgebieden waar moerassen ontstaan die heel veel CO_2 gaan uitstoten. Voor een nieuwe inrichting is meer grond nodig.

De heer Kooiman memoreert dat in 2014 een kavelruil heeft plaatsgevonden. Het plan De Venen rustte op vier pijlers: recreatie, water, agrarische versterking en natuur. De boeren hebben met de laatste twee meegedaan. Voor elke hectare natuur konden twee hectare landbouwgrond teruggekocht worden. Maar nu komt de provincie opeens weer met een NNN-aanwijzing op gronden die hij toen heeft verworven.

De heer Prins heeft het nieuws via zijn buurman gehoord die het kaartje heeft doorgemaild.

Mevrouw Blom heeft niet gereageerd op het kaartje, maar op het hele stuk.

De heer Kooiman is lid van de gebiedscoöperatie en van daaruit heeft hij de mededeling ontvangen dat zijn gronden ingetekend stonden.

De heer Van Wijk antwoordt op een vraag hierover dat de natuur van landbouw wordt verkwanseld om een andere natuur te realiseren.
Hij is lid van de kopgroep en hier is de versnelling besproken in lijn met eerdere afspraken: als agrariërs in bezit zijn van groene contourgronden en zij bereid zijn om mee te werken aan omvorming naar NNN, is de provincie verplicht om medewerking te verlenen aan deze omvorming en daarbij ook de afwaardering te betalen. Wat er nu is gebeurd, is dat er nieuwe gebieden zijn toegevoegd die naar alle waarschijnlijkheid buiten de groene contour liggen. Er is ook nog 500 ha. zwevende groene contour die tegen andere groene contour aan kan liggen. Boeren die hebben meegewerkt aan NNN zien vervolgens een kaartje vanuit Den Haag over stikstofgevoelig gebied. Omdat de politiek zo met de agrariërs omgaat, betekent een kaartje meteen een onzekere toekomst.
De agrarische sector is van mening dat de 599 ha. NNN gerealiseerd moet worden, omdat dit in het verleden is afgesproken. Maar wel in de groene contouren en bij voorkeur kruidenrijk gras, omdat dit geïntegreerd kan worden in de agrarische bedrijfsvoering.

Gedeputeerde Sterk wijst erop dat nooit mag worden vergeten dat het om families gaat die al generaties lang grond bewerken. Het is heel vervelend om te moeten constateren dat het in de communicatie niet goed is gegaan. Er is niet op individueel niveau gecommuniceerd en het gevolg is dat de insprekers hier nu zitten met grote zorgen over de toekomst van hun bedrijf. Hier past een geruststelling. Het zoekgebied is weliswaar uitgebreid, maar dit zal altijd op basis van vrijwilligheid zijn. Gedeputeerde heeft zelf gezien dat boeren ook aan natuur kunnen doen en dit geeft vertrouwen voor de toekomst om gezamenlijk te zoeken naar langdurige beheercontracten en landschapsgronden. Het gebied van de heer Kooiman valt niet meer onder het zoekgebied en desgewenst kan dit worden aangepast in de nieuwe Omgevingsverordening. Als agrariërs nu grond zouden verkopen voor NNN buiten de groene contour staat hier een ruimere vergoeding voor dan voor de groene contour.

Mevrouw Blom noemt de ganzen een echte bedreig. Zij vreten zich vol op de weilanden, gaan vervolgens naar de natuurgebieden en dit zorgt voor stikstofuitstoot.

Commissie

Mevrouw Van Elteren is op zoek naar manieren om boeren op een duidelijke manier te informeren over veranderingen in het landelijk gebied. Is gedeputeerde met haar eens dat zij vooraf goed geïnformeerd moeten worden?
In de vragen over de opwaardering staat een vraag van GL aan de andere fracties over het organiseren van een inspiratiesessie natuurrealisatie waarbij best practices uitgewisseld kunnen worden, zoals het Friese 'Natuer mei de Mienskip', een samenwerking tussen elf organisaties die met grondeigenaren zoeken naar manieren om het natuurnetwerk Nederland af te maken. Wellicht valt hier nog wat te behalen nu de provincie Utrecht nog niet heeft gekeken naar de mogelijkheden van Uitdaagrecht en het betrekken van burgercoöperaties. Mevrouw Van Elteren is benieuwd hoe andere fracties tegenover een dergelijke inspiratiesessie en wat gedeputeerde hiervan vindt.

Mevrouw Van Gilse zegt dat de VVD voor realistische natuurrealisatiedoelen is. Een pleidooi is om doelen die niet haalbaar zijn ook niet te stellen. In het nieuwe plan lijkt van de groene contourmogelijkheden afgesnoept te worden waardoor het meer een schijnversnelling lijkt. Klopt deze aanname? Er is onduidelijkheid over de agrarische gronden en de vraag is wat de gevolgen zijn. NNN is tot nu toe voornamelijk gerealiseerd met behulp van boeren en voor de VVD blijft het belangrijk om deze met boeren te blijven realiseren en niet alleen opgelegd vanuit de provincie. Hoe wil gedeputeerde dit doen met alle zorgen die leven?
Een eerder aangenomen motie van VVD, motie 33 "Genieten van de Uiterwaarden", wordt afgedaan terwijl aan een van de twee punten uit het dictum niet volledig kan worden voldaan. Dit betreft het in gesprek gaan met beheerders en eigenaren van de betreffende percelen om erachter te komen wat nodig is voor publiekstoegankelijkheid. Waarom is niet eerder met PS gedeeld dat dit niet goed uitgevoerd kan worden en hoe kan het dat er geen overzicht is van de natuurgebieden die momenteel niet opengesteld zijn?

De heer Van den Dikkenberg constateert dat er licht lijkt te zitten tussen de kopgroep van het Akkoord van Utrecht, beantwoording van de technische vragen en de toelichting van LTO zojuist. Kan gedeputeerde dit toelichten?
De gronden van de heer Kooiman blijken niet goed in het kaartje te staan. Wellicht is het beter om het besluit te herzien. Aan de combinatie zou gevraagd kunnen worden of de NNN-zoekgebieden niet gekoppeld kunnen worden aan de groenblauwe dooradering. In het document is sprake van een sterke focus op omzetting van functies. Zou dit niet juist beter met elkaar vermengd kunnen worden?

Gedeputeerde Sterk erkent in reactie op de vraag van GL dat de communicatie geen schoonheidsprijs verdient. Dit zal worden geëvalueerd. Zij vermoedt dat het had geholpen als het woordje "vrijwilligheid" was toegevoegd. Ook had beter bekeken moeten worden welke kanalen het meest geschikt waren geweest.

De heer Van den Dikkenberg leest in het stuk wel degelijk dat er meer prioritaire NNN wordt benoemd en om hier dwingend instrumentarium op uit te voeren. Ook dit roept de vraag op wat de status hiervan is.

Gedeputeerde Sterk wijst erop dat PS de prioritaire gebieden eerder zelf heeft aangewezen. In het voorjaar 2023 wordt opnieuw bekeken wat de status is van deze gebieden.
Het Uitdaagrecht ligt bij het Participatierecht en wordt hier uitgewerkt.
Als PS een inspiratiesessie wenst, kan deze worden georganiseerd. Gedeputeerde kan zich voorstellen dat dit voor de nieuwe PS een interessante informatie- of inspiratiesessie zou kunnen zijn.
De doelen bij de nieuwe begroting zijn bijgesteld, omdat GS het met de VVD eens is dat er onrealistische doelen waren geformuleerd. Overigens is er waarschijnlijk in 2022 wel meer gerealiseerd dan verwacht.
Bij de groene contour is de bottleneck vaak dat er een relatief lage vergoeding tegenover staat waarmee de afweging voor het bedrijf vaak nadeliger uitpakt dan dat er een grotere vergoeding tegenover staat buiten de groene contour. Dit wordt nog steeds gerealiseerd met boeren en wat gedeputeerde betreft, blijft dit ook zo.
Mevrouw Sterk verzoekt de heer Van den Dikkenberg om toe te lichten wat hij bedoelt met dat er licht zit tussen wat LTO en zij zegt.

De heer Van den Dikkenberg zegt dat LTO zojuist heeft laten weten dat zij niet akkoord is gegaan met de uitbreiding van de zoekgebieden. In de beantwoording staat echter dat de kopgroep hiermee akkoord was.

Gedeputeerde Sterk stelt dat er geen ruimte zit tussen wat in de realisatiestrategie wordt gemeld en wat in de kopgroep is afgesproken. Ook de zoekgebieden zijn precies zo aangewezen conform de afspraken in de kopgroep.
Waar mogelijk zal stapeling van groenblauwe dooradering plaatsvinden. NNN zal veelal niet in de lijnvormige elementen van de groenblauwe dooradering vallen.

Met de heer Kooiman is contact over zijn gronden en als hij dit wenst, kan worden aangepast dat zijn gronden niet onder het zoekgebied van de NNN vallen.

De heer Van den Dikkenberg vraagt of dit alleen voor de heer Kooiman geldt.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat als de heer Prins dit ook wenst, hij dit kenbaar kan maken zodat dit ook kan worden aangepast.

De heer Dercksen begrijpt van de gedeputeerde dat iedereen die het er niet mee eens is, een briefje kan sturen waarmee de grond van de zoeklijst wordt verwijderd.

Gedeputeerde Sterk zegt dat de casus van de heer Kooiman redelijk uniek is, omdat een aanpassing nog niet is doorgevoerd. De grond van de heer Prins valt onder de groene contour. Door de verbreding van het zoekgebied valt hij hier nu ook onder, maar zijn zorgen dat zijn grond tegen zijn zin opgekocht kan worden, zijn onterecht. De status van het gebied blijft groene contour, maar het wordt ook zoekgebied voor NNN.

De heer Dercksen vraagt of als er meer mensen in een vergelijkbare positie zitten, deze gebieden geschrapt kunnen worden uit het voorliggende kaartje.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat mensen altijd bezwaar kunnen aantekenen tegen het natuurbeheerplan.

Mevrouw Van Gilse heeft nog geen antwoord gekregen op haar vraag over motie 33 en over het ontbrekende overzicht van voor publiek toegankelijke gebieden.

Gedeputeerde Sterk meent dat hier in de technische sessie antwoord op is gegeven. Zij zegt toe hier schriftelijk op terug te komen. (**T**)

Mevrouw Van Elteren herhaalt haar vraag of er interesse is voor een inspiratiesessie.

De voorzitter concludeert dat hier belangstelling voor is.

13. Memo bekendmaking grondaankoop polder Mijnden

De heer Janssen memoreert dat de VVD een aantal vragen heeft gesteld die wat beperkt zijn beantwoord.
Uit de beantwoording blijkt dat de aankoop deels wordt gedekt vanuit NNN-budget. De vraag is welk deel dit betreft en waar het andere deel uit gedekt wordt.
Op de vraag of onafhankelijke taxatie heeft plaatsgevonden, is geantwoord dat een taxatie is uitgevoerd, maar de vraag is of de aankoop ook conform die taxatie heeft plaatsgevonden.
De aankoop heeft plaatsgevonden op 7 december jl. De budgetoverschrijding is niet meegenomen in de slotwijziging terwijl de aankoop al bekend was. Is bij de bespreking van de slotwijziging gemeld dat er nog een gebeurtenis na balansdatum was?

De heer Van den Dikkenberg heeft naar aanleiding van de beantwoording verdiepende vragen gesteld.

Gedeputeerde Sterk neemt de opmerkingen mee en zal de antwoorden herformuleren. (**T**) De antwoorden op de vragen van de heer Van den Dikkenberg zijn onderweg.

Mevrouw Hoek wijst erop dat een belendend gebied is bestemd als baggerdepot. Dit kan opeens niet worden gebruikt, omdat het gebied een rustplaats blijkt te zijn voor ganzen. Waarom moet ergens anders een stuk grond worden aangekocht voor een rustgebied ter compensatie van het huidige rustgebied?

Gedeputeerde Sterk stelt dat polder Mijnden niet over het gebied gaat dat betrekking heeft op het baggerdepot. De komende drie jaar wordt ervoor gezorgd dat de ecologische doelen hier worden gerealiseerd. Met de provincie Noord-Holland wordt naar compensatiegrond gezocht.

De voorzitter memoreert dat vorige week een Statenbrief is gestuurd over polder Mijnden waar mevrouw Hoek een en ander in kan teruglezen.

De heer Janssen vraagt op welke termijn de vragen worden beantwoord.

Gedeputeerde Sterk zal ervoor zorgen dat de antwoorden binnen een week worden ontvangen.(**T**)

14. SB vaststelling Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied

De voorzitter meldt dat in verband met de insprekers agendapunt 14 voor 13 wordt behandeld.

Vorig jaar heeft het college de Statenbrief Richtgevende Uitspraak over de Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied gestuurd. Die is met de gedeputeerde besproken in de vergadering in Zeist op 31 augustus. De vastgestelde uitvoeringsstrategie is opgewaardeerd door de fracties van het CDA en SGP.

Er zijn twee insprekers:
De heer Satter;
De heer Cromwijk, melkveehouder uit Kockengen

De heer Satter weet dat de groen contouropgave op dit moment niet op schema loopt door de hoeveelheid van de opgaven. Het verzoek is om ermee te stoppen en dit door de boeren te laten verzorgen en ook waterschappen, gemeenten, boeren en particulieren meer te betrekken bij de opgave en de samenwerking.
De ganzen en zwanen zijn zeer vervuilend en moeten volgens de heer Satter verdwijnen.
Als toch iets aan de natuur moet worden gedaan, is het voorstel om de verbreding van de A27 en de uitbreiding van de trambaan te schrappen.

De heer Cromwijk herkent de emotie van een eerdere inspreker en hij is verbaasd dat de provincie Utrecht eraan meewerkt dat de eigen boeren hetzelfde gevoel krijgen. De opgaven die op het landelijk gebied af komen, kunnen alleen worden opgelost door de agrarische sector. In het ULG is geen een paragraaf gewijd aan duurzame landbouw. Waarom staat er geen perspectief in? Wat hem betreft, gaat de ULG de prullenbak in en wordt met de sector naar oplossingen gezocht. Stikstof en natuurherstel wordt opgelost door de boeren. De heer Cromwijk neemt bijvoorbeeld bodembeperkende maatregelen tot 40%. Namens zijn bestuurswerk is hij betrokken bij een groot project voor bodemremmende maatregelen. Er worden proeven gedaan met kleinvee. Derogatieverlies betekent dat minder duurzaam zal worden geboerd in het veenweidegebied. Dierlijke mest moet worden afgevoerd en naar verwachting wordt het komend jaar meer kunstmest gebruikt om toch de grasoogst te kunnen realiseren. Met kunstmest wordt de bodem alleen maar leeggetrokken, er moet meer drijfmest op. Boeren moeten de ruimte krijgen om die binnen nu en een jaar te ontwikkelen. De vraag is hoeveel stikstof en methaan natuurorganisaties, industrie en verkeer gaan leveren. De oplossing is biogas, ook wel mestvergisting of groen gas genoemd, omdat hieruit de eigen kunstmest kan worden gemaakt.

De heer Dercksen vraagt of er reden is om te verwachten dat bestuurders geïnteresseerd zijn in innovaties en oplossingen van boeren.

Mevrouw Van Gilse is benieuwd wat de insprekers aan PS en GS vragen.

Mevrouw Stegenga vraagt aan welke cruciale voorwaarden nog niet is voldaan om het proces goed te laten lopen.

De heer Van den Dikkenberg vraagt welke rol de insprekers voor zichzelf zien buiten biogas en vergisting en hoe worden de voorstellen ontvangen?

Mevrouw Hoek vraagt of de heer Cromwijk in het gesprek met gedeputeerde zal vragen of de kaart van tafel kan.

De heer Cromwijk stelt dat gedeputeerde Sterk altijd een luisterend oor biedt. Het biogas en de vergisting is door minister Jetten aanbevolen voor de energietransitie. Als bestuurder Groot Wilnis – Vinkeveen heeft hij een kennismaking gehad met de projectleider stikstof en vervolgens ligt er al een batterij van opgaven in het gebied klaar, zonder dat er stukken naar betrokkenen zijn gestuurd. De ambtenaren gaan sneller dan iedereen denkt. Tot nu toe zijn weinig innovaties bewezen, maar mestvergisting is dit wel en dit pakt ook meteen de methaan aan.

Commissie

Mevrouw Stegenga vraagt of er een visie is ontwikkeld over hoe de doelen gerealiseerd worden en hoe wordt omgegaan met de frictie die hierdoor zal ontstaan? Het is belangrijk om ruimte te behouden aan de gebiedstafels, zodat mensen niet het gevoel hebben dat de besluiten al zijn genomen.

De heer Van den Dikkenberg vreest dat in dit proces de versnelling uiteindelijk zorgt voor vertraging. Het blijft veel te veel top down. Waar zijn andere dan agrarische bedrijven in het document? Ook staat er niets over VNO-NCW, MKB Midden-Nederland. Waarom wordt de opdracht alleen bij de agrarische sector neergelegd? Het blijkt dat er veel stilte is in Oost-Utrecht en Utrecht zou wel een stapje bij mogen zetten.

Gedeputeerde Sterk erkent dat het een ingewikkeld proces is om onontkoombare doelen vast te stellen. De Utrechtse aanpak is om dit met draagvlak te doen en de afwegingen gezamenlijk te maken.

Mevrouw Stegenga herkent dit, maar zij is benieuwd of er visie is ontwikkeld over hoe dit wordt begeleid. Zijn er best practices in andere sectoren waarvan kan worden geleerd?

Gedeputeerde Sterk stelt dat er wel ervaring is met gebiedsprocessen. Het is belangrijk dat het proces wordt geleid door iemand in wie mensen vertrouwen hebben.

Mevrouw Stegenga stelt dat er bij de start al nauwe kaders zijn en zij denkt dat heel helder gebracht moet worden waar mensen over gaan.

Gedeputeerde Sterk bevestigt dat duidelijk moet zijn dat niet alles mogelijk is. De ruimte zit in hoe de doelen doorvertaald worden. Het betreft een adaptief proces waardoor het heel lang duurt, maar ook onderweg bijgestuurd kan worden. Op 1 juli a.s. moet op het gebied van gebiedsagenda's aangegeven worden wat in dit gebied gehaald kan worden.
De bedrijven zitten voor een deel in de polder en voor een deel zal in de brief van de minister duidelijk worden wat van de bedrijven zal worden gevraagd.
Provincie Utrecht moet volgens gedeputeerde ook meer de samenwerking met Gelderland zoeken. Het achterlopen in Oost-Utrecht heeft ermee te maken dat hier wat minder lopende gebiedsprocessen waren en het vraagt meer tijd om deze uit te rollen.

De heer Van den Dikkenberg concludeert dat de bedrijven niet zijn vertegenwoordigd in de regiostuurgroepen en dit is vreemd als alle sectoren moeten leveren. De vraag is hoe dit structureel is geborgd.

Gedeputeerde Sterk komt hier schriftelijk op terug.(**T**)

15. **Memo betrokkenheid PS bij provinciaal gebiedsprogramma voor het landelijk gebied**
De heer Van den Dikkenberg vindt dat de Staten veel te laat worden betrokken bij het provinciaal gebiedsprogramma. Als aanvullende kaderstelling nodig blijkt, moet PS hier eerder bij betrokken worden. Een voorstel is om dit te combineren bij de ruimtelijke puzzel die in februari a.s. nog een keer een sessie heeft in de commissie Omgevingsvisie.

Gedeputeerde Sterk heeft ook wel eens het gevoel dat GS te laat betrokken worden door het Rijk. GS probeert PS zo goed mogelijk te betrekken. Op 11 januari jl. is een uitgebreide informatiesessie geweest waarin is aangegeven dat PS ook wordt meegenomen in de voorverkenning die bijna af is. GS werkt vanuit vastgestelde documenten en op basis daarvan worden gebiedsprogramma's vastgesteld. Als deze niet worden goedgekeurd door de Ecologische Autoriteit en er nadere kaderstelling van PS voor nodig is, komt GS terug naar PS.

De heer Van den Dikkenberg hoort graag de opvattingen van zijn collega's.

Mevrouw De Widt leest dat er in februari een Statenbrief komt met het ijkmoment van de voorverkenning. Zij vraagt wanneer dit is in februari. Er is eerder afgesproken dat er nog voor de verkiezingen naar alle waarschijnlijkheid een extra bespreking in de commissie omgevingsvisie / integraal komt van het eerste ijkmoment van de ruimtelijke puzzel. Zij stelt voor om deze Statenbrief met dit ijkmoment daarin mee te nemen, zodat integraal over de opgave kan worden gesproken.

Gedeputeerde Sterk geeft aan dat wordt gewerkt aan de afronding van de voorverkenning. Zij zal haar uiterste best doen om dit in de genoemde extra commissie voor de verkiezingen voor te kunnen leggen.

De voorzitter sluit de vergadering om 15.15 uur.

Toezeggingen

6.
Termijnagenda en lijst moties RGW

Gedeputeerde **STERK** geeft aan dat haar eerdere schriftelijke toezegging (op vragen van de heer Van der Steeg) om de rapportages over de waterkwaliteit van de waterschappen en de tussenstand van de Utrechtse waterlichamen met betrekking tot de Kaderrichtlijn Water doelen te delen met de Staten kan worden opgenomen in de termijnagenda.

7.
Memo Vinkeveense Plassen

Gedeputeerde **VAN ESSEN** zegt toe schriftelijk terug te komen op de vragen over stikstof en op het afkalven van de kade bij de N201 en het verzakken van de legakkers onder het waterpeil.

10.
Rondvraag

Gedeputeerde **STERK** zegt toe om de consequenties van het in gang zetten van de bodemmetingen uit het rapport van OBN te onderzoeken. Zij bekijkt hoe herkomstbronnen daarbij betrokken kunnen worden. Ook zal zij waar mogelijk de natuurorganisaties daarbij betrekken. Zij zal de stand van zaken eind eerste kwartaal 2023 terugkoppelen.

Gedeputeerde **STERK** zegt toe om in het tweede kwartaal terug te komen met een stand van zaken over de mogelijkheid van een Utrechtse aanpak dierenwelzijn als uitvoering van de daarover eerder aangenomen motie.

11.
SV Rekenkamer rapport Landbouw- en voedseltransitie

Gedeputeerde **STERK** zegt toe om voortaan in de jaarlijkse rapportages van de Samenwerkingsagenda Landbouw (SAL) een financiële paragraaf op te nemen.

Gedeputeerde **STERK** zegt toe nog schriftelijk terug te komen op de vraag of de financiële verantwoording van het landbouwbeleid, behalve in de SAL, ook in de jaarstukken terug kan komen.

12.
SB Realisatiestrategie natuuropgave Provincie Utrecht

Gedeputeerde **STERK** zegt toe schriftelijk nader op de antwoorden van de VDD over motie 33 terug komen.

13.
Memo bekendmaking grondaankoop polder Mijnden

Gedeputeerde **STERK** zegt toe de antwoorden op de vragen van de VVD binnen een week te herformuleren.

14.
SB vaststelling Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied

Gedeputeerde **STERK** zegt toe om schriftelijk terug te komen op de vraag hoe structureel wordt geborgd dat bedrijven zijn vertegenwoordigd in de regiostuurgroepen.